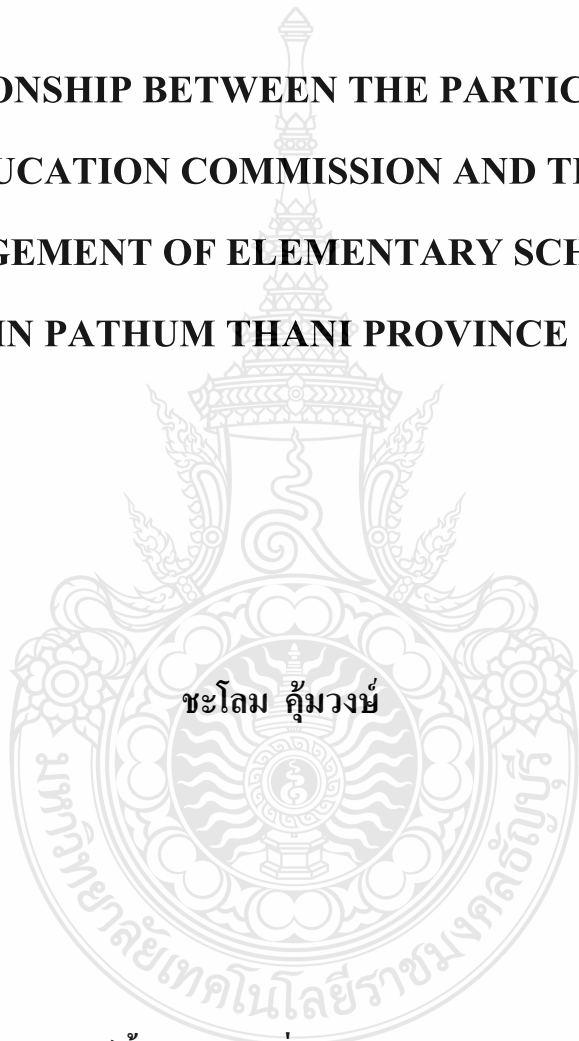

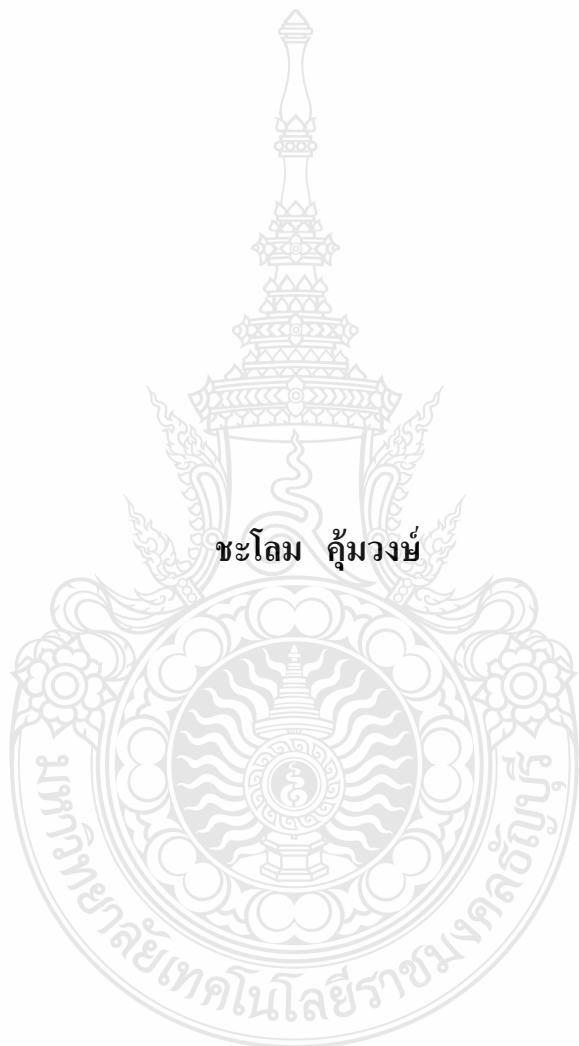
ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา
ในจังหวัดปทุมธานี

THE RELATIONSHIP BETWEEN THE PARTICIPATION OF
THE BASIC EDUCATION COMMISSION AND THE ACADEMIC
MANAGEMENT OF ELEMENTARY SCHOOLS
IN PATHUM THANI PROVINCE

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ปีการศึกษา 2560
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา
ในจังหวัดปทุมธานี

ชะโลม กุ่มวงษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ปีการศึกษา 2560
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา
ในจังหวัดปทุมธานี

The Relationship between Participation of the Basic Education
Commission and the Academic Management of Elementary Schools
in Pathum Thani Province

ชื่อ - นามสกุล

นางชะโลม คุ้มวงษ์

สาขาวิชา

การบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์รุ่งอรุณ รังรองรัตน์, ปร.ด.

ปีการศึกษา

2560

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุทธิพร บุญส่ง, ศษ.ด.)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อริสา ตำรอง, ปร.ด.)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมพ์พรรณ เพชรสมบัติ, ปร.ด.)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์รุ่งอรุณ รังรองรัตน์, ปร.ด.)

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อนุมัติวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์

..... คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุทธิพร บุญส่ง, ศษ.ด.)

วันที่ 18 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2560

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี
ชื่อ - นามสกุล	นางชะโลม คุ้มวงษ์
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์รุ่งอรุณ รังรองรัตน์, ปร.ด.
ปีการศึกษา	2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) ระดับการบริหารวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ตัวแทนครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 653 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับการบริหารวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การบริหารวิชาการ

Thesis Title	The Relationship between Participation of the Basic Education Commission and the Academic Management of Elementary Schools in Pathum Thani Province
Name - Surname	Mrs. Chalome Kumwong
Program	Educational Administration
Thesis Advisor	Assistant Professor Roongaroon Rangrongratana, Ph.D.
Academic Year	2017

ABSTRACT

This study aimed to study 1) the level of participation of the Basic Education Commission in Pathum Thani Province, 2) the level of academic management of the Basic Education Commission of elementary schools in Pathum Thani Province, and 3) the relationship between participation of the Basic Education Commission and the academic management of elementary schools in Pathum Thani Province.

The sample used in this study was comprised of 653 people including the school administrators, the representative teachers, and the Basic Education Commission in Pathum Thani Province. The research instrument was a rating scale questionnaire. The statistics for data analysis included percentage, mean, standard deviation, and Pearson product-moment correlation coefficient.

The major findings revealed that 1) participation of the Basic Education Commission in Pathum Thani Province was at a high level, 2) on average, the academic management of the Basic Education Commission of elementary schools in Pathum Thani Province was at a medium level, and 3) the relationship between participation of the Basic Education Commission and the academic management of elementary schools in Pathum Thani Province as a whole was at a high level with statistical significance at the 0.01 level.

Keywords: participation, basic education commission, academic management

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเพราะได้รับความเมตตาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รุ่งอรุณ รังรองรัตน์ ที่กรุณารับเป็นที่ปรึกษาและเสียสละเวลาอันมีค่าให้แนวคิดในการทำวิทยานิพนธ์ ให้คำปรึกษาแนะนำในทุกขั้นตอน ตลอดจนตรวจสอบแก้ไขความเรียบร้อย เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญส่ง ประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อริสา ตำรอง ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณามาเป็นคณะกรรมการสอบ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธิ พิกุลทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ต้องลักษณ์ บุญธรรม ดร.สุรัตน์ ขวัญบุญจันทร์ ดร.ชัยอนันต์ มั่นคง อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และ นายมานพ ตุ่มโหมค ผู้อำนวยการโรงเรียนบึงเขาย้อน จังหวัดปทุมธานี ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แก้ไขแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารสถานศึกษา ตัวแทนครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานีทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์และเสียสละเวลาอันมีค่ายิ่งในการตอบแบบสอบถามจนเสร็จสิ้น

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้ผู้วิจัยสามารถนำหลักการและวิธีการ มาประยุกต์ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ นอกเหนือจากนี้ขอขอบคุณบุคลากรงานบัณฑิตศึกษา นอกร่วมรุ่นสาขาบริหารการศึกษาที่คอยช่วยเหลือ แนะนำ และขอขอบคุณครอบครัวที่เป็นกำลังใจ ให้การสนับสนุนจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องสักการะแก่คุณบิดามารดาครูอาจารย์ทุกท่าน ที่กรุณาวางรากฐานการศึกษาให้แก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

ชะโลม กุ่มวงษ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(3)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(4)
กิตติกรรมประกาศ.....	(5)
สารบัญ.....	(6)
สารบัญตาราง.....	(8)
สารบัญภาพ.....	(10)
บทที่ 1 บทนำ.....	11
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	11
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	13
1.3 คำถามของการวิจัย.....	14
1.4 สมมติฐานการวิจัย.....	14
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	14
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	15
1.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	17
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	17
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
2.1 หลักการและแนวคิดการมีส่วนร่วม.....	19
2.2 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ.....	24
2.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	33
2.4 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการบริหารวิชาการ.....	47
2.5 โรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดในปทุมธานี.....	56
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	58
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	67
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	67
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	68
3.3 การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	69

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	70
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย.....	73
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	74
4.3 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี.....	76
4.4 ผลการวิเคราะห์การบริหารวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี.....	81
4.5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐานกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี.....	85
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	87
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	87
5.2 การอภิปรายผล.....	89
5.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัย.....	99
บรรณานุกรม.....	101
ภาคผนวก.....	109
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	110
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เข้าถึงข้อมูล.....	112
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	114
ภาคผนวก ง การประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC).....	125
ภาคผนวก จ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	132
ภาคผนวก ฉ รายชื่อสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง.....	139
ประวัติผู้เขียน.....	147

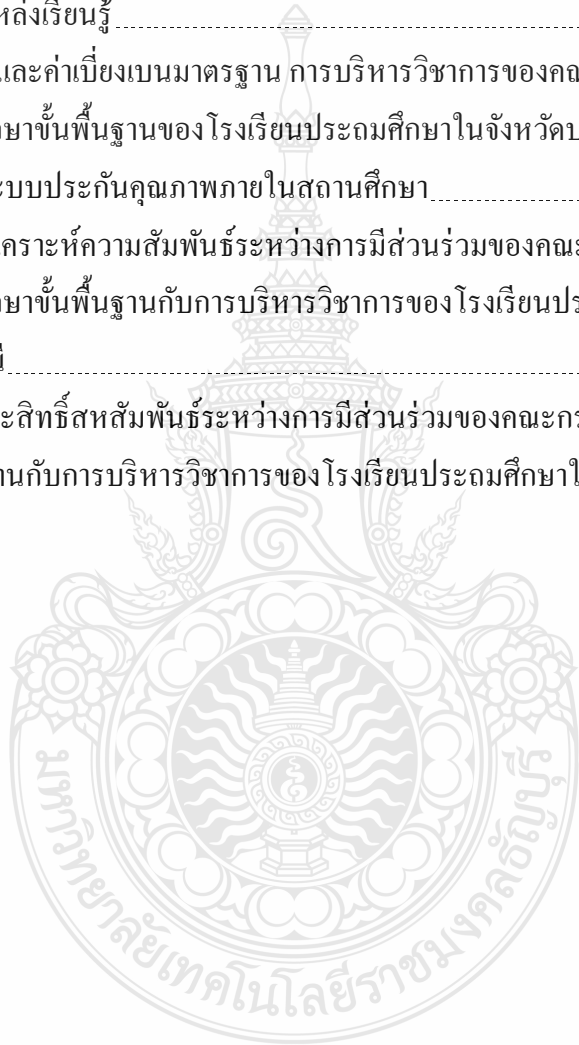

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 การเปรียบเทียบขอบข่ายงานวิชาการของสถานศึกษากับบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	49
ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่ง.....	68
ตารางที่ 4.1 จำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับ การศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน.....	74
ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี.....	76
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ด้านการมีส่วนร่วมใน การตัดสินใจ.....	77
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ด้านการมีส่วนร่วมใน การดำเนินการ.....	78
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ด้านการมีส่วนร่วมใน การรับผลประโยชน์.....	79
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ด้านการมีส่วนร่วมใน การประเมินผล.....	80
ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารวิชาการของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี.....	81
ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารวิชาการของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ด้านการ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา.....	82

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารวิชาการของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ด้านการ พัฒนาแหล่งเรียนรู้.....	83
ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารวิชาการของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ด้านการ พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	84
ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการบริหารวิชาการของ โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัด ปทุมธานี.....	85
ตารางที่ 4.12 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานกับการบริหารวิชาการของ โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี...	86

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	หน้า 17
--------------------------------------	---------

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกปัจจุบันการศึกษามีบทบาทสำคัญต่อชีวิตของคนในสังคม การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ หากคนมีคุณภาพย่อมส่งผลให้สังคมและประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้า ก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลงด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี ที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมปัจจุบันนี้ การจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพจึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง “การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพเพื่อเป็นทรัพยากรทางปัญญาที่มีค่าของชาติ” เพื่อให้การศึกษามีคุณภาพจำเป็นอย่างยิ่งที่ชุมชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างจริงจัง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชนย่อมส่งผลต่อสมาชิกในสังคมนั้นๆ ทางด้านจิตใจ ความร่วมมือร่วมใจ ความคิดของสมาชิกในชุมชนที่มีต่อกิจกรรมที่กระทำและเป็นแรงกระตุ้นที่ช่วยให้เกิดความสำเร็จ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กำหนดให้การศึกษาไทยจะต้องจัดการศึกษาโดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง หลักการดังกล่าวตรงกับแนวคิดหลักในการจัดการศึกษาเพื่อทุกคนเพื่อทุกฝ่าย (Education for all) และทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (All for Education) อันเป็นหลักพื้นฐานที่ได้รับการยอมรับทั่วโลก

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้บัญญัติหลักสำคัญการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา 8(2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 9(6) กระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดสถานศึกษาร่วมกับบุคคล องค์กรในชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน และสถาบันสังคมอื่นๆ ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อพัฒนาสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน โดยเฉพาะ มาตรา 40 ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับอุดมศึกษาดำกว่าปริญญาตรี และสถานศึกษาอาชีวศึกษาของแต่ละสถานศึกษา ทำหน้าที่กำกับ ส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่

และผู้ทรงคุณวุฒิ ร่วมระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนที่มีความรอบรู้ ความชำนาญ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้มีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการจัดการศึกษา

เพื่อให้การบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเตรียมความพร้อมคนทุกเพศทุกวัยก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 รัฐบาลจึงกำหนดนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ให้สถานศึกษามีความสำคัญสูงสุดในการปฏิรูปการศึกษา โดยมีการกระจายอำนาจไปสู่สถานศึกษามากขึ้น การกระจายอำนาจเป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิรูปการบริหารการศึกษาซึ่งต้องใช้สถานศึกษาเป็นฐาน (School - based Management : SBM) ในการบริหารจัดการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 5 ว่าด้วยระบบการบริหารจัดการศึกษา ได้แสดงเจตนารมณ์ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนไว้หลายมาตรา ซึ่งเป็นผลให้การบริหารจัดการในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา จำเป็นต้องใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำและประสานความร่วมมือจากทุกฝ่าย เพื่อให้การจัดการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชนมากที่สุด ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพได้มาตรฐานตามหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษา

งานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษา โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผลและประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพ (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2553, น.28) ซึ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการถือว่ามีสำคัญมาก เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเป็นงานใหญ่ที่สุดของระบบงานในสถานศึกษา เป็นงานที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาในทุกๆ ด้าน เพราะงานวิชาการช่วยพัฒนาสติปัญญา ความนึกคิดของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มความสามารถและศักยภาพ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีความสามารถ มีความสุข ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติที่กำหนดไว้ (มยุรี สมใจ, 2551, น.3)

การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ถือว่าสำคัญต่อการบริหารจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา จาก การประเมินผลของสภาการศึกษาแห่งชาติ พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ในสถานศึกษาแล้ว ยังขาดการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง การกระจายอำนาจการบริหาร และจัดการศึกษาของรัฐให้สถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาในด้านวิชาการ งานบริหาร บุคคล งานบริหารงบประมาณและงานบริหารทั่วไป ยังไม่มีอิสระและความคล่องตัวในการบริหาร และจัดการศึกษาเท่าที่ควร ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ไม่เห็นความสำคัญของคณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชน พฤติกรรมของครูเกิดภาพลักษณ์ที่ไม่ดี ผู้ปกครองไม่ไว้วางใจ

และเกิดความเสื่อมศรัทธาต่อการบริหารจัดการศึกษา สถานศึกษาขาดแคลนครูที่มีคุณภาพ คุณธรรม ขาดการมีใจรักความเป็นครูที่จัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน สถานศึกษาไม่สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ในการบริหารจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ สถานศึกษาไม่มีอิสระคล่องตัวในการบริหารจัดการ ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรต่างๆ ในชุมชนไม่มีส่วนร่วมและเข้าถึงการศึกษ ภาครัฐ ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552, น.2)

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เปิดเผยแพร่ผลการประเมิน ภายนอกกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558) พบว่า สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7,985 แห่ง ได้รับการรับรอง 5,690 แห่ง และไม่ได้รับการรับรอง 2,295 แห่ง ซึ่งเหตุผลที่ทำให้สถานศึกษาเหล่านี้ ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน เนื่องจากไม่ผ่านการประเมินตัวบ่งชี้พื้นฐานที่ 5 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของผู้เรียน อยู่ในระดับต้องปรับปรุง และต้องปรับปรุงเร่งด่วน ซึ่งโรงเรียนประถมศึกษาใน จังหวัดปทุมธานี จำนวน 77 โรงเรียน ที่ไม่ได้รับรองมาตรฐาน จากจำนวน โรงเรียน 170 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 45.29

คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นคณะบุคคลที่มีส่วนสำคัญในการบริหารและจัดการศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการ ซึ่งเป็นหัวใจหลักของการบริหารจัดการ ศึกษา คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต้องสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความพร้อมของ ผู้เรียน และความต้องการของชุมชน ดังนั้น การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีความหลากหลายของบุคคลที่เข้าร่วมกันเป็นคณะกรรมการ ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ ช่วยเติมเต็มให้ความเห็นชอบ และกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุ ความมุ่งหมายของการศึกษา

จากที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการบริหารวิชาการของ โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ซึ่งผลการวิจัยที่ได้ คาดว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนในการบริหารและการพัฒนาด้านวิชาการ รวมทั้งการปรับปรุงบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีส่วนร่วมในการ บริหารวิชาการที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี

1.2.2 เพื่อศึกษาระดับการบริหารวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี

1.2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี

1.3 คำถามของการวิจัย

1.3.1 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี อยู่ในระดับใด

1.3.2 การบริหารวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี อยู่ในระดับใด

1.3.3 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี มีความสัมพันธ์กันหรือไม่

1.4 สมมติฐานการวิจัย

1.4.1 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี อยู่ในระดับมาก

1.4.2 การบริหารวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี อยู่ในระดับปานกลาง

1.4.3 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี มีความสัมพันธ์กัน

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ ดังนี้

1.5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.5.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ตัวแทนครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 1,980 คน

1.5.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) สำหรับผู้บริหาร จำนวน 170 คน ครูผู้สอน 170 คน และใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ

(Stratified Random Sampling) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 313 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 653 คน

1.5.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.5.2.1 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักการมีส่วนร่วมของ โคเฮ็น และ อัทซอर्फ ประกอบด้วย 4 ลักษณะคือ

- 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making)
- 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (Implementation)
- 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits)
- 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

1.5.2.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการและแนวคิดการบริหารวิชาการตามบทบาทของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผู้วิจัยสนใจศึกษา ได้แก่

- 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
- 3) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.6.1 การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการคิด ร่วมตัดสินใจ กำหนดปัญหา แก้ไขปัญหา ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบและประเมินผลในการดำเนินกิจกรรมใดๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนา สามารถบรรลุเป้าหมายของงาน หรือองค์การโดยปราศจากการบังคับ

1.6.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง คณะบุคคลที่เป็นตัวแทนของชุมชน จากฝ่ายต่างๆ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้กิจการของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและตอบสนองนโยบายของรัฐ

1.6.3 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การให้คำแนะนำปรึกษา สนับสนุน ส่งเสริม และการตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบและประเมินผลในการดำเนินกิจกรรม เพื่อให้เกิดการพัฒนา สามารถบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา โดยมีลักษณะการมีส่วนร่วม 4 ลักษณะ

1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การอภิปรายปัญหาหรือความต้องการ การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การคิดริเริ่มโครงการ การเลือกโครงการ งาน และกิจกรรม การร่วมตัดสินใจในขณะดำเนินงาน

2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ หมายถึง การสนับสนุนทรัพยากรด้านงบประมาณ แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ มีส่วนร่วมในการบริหารงาน ประสานงาน และการปฏิบัติงานตามเงื่อนไขที่กำหนด

3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ หมายถึง การรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นในทางบวกและทางลบ การมีรายได้และทรัพย์สินเพิ่มมากขึ้น การได้รับการศึกษา การได้รับการบริการทางสังคมและสวัสดิการต่างๆ การได้รับการยอมรับนับถือ การได้รับอำนาจ การสูญเสียรายได้และทุนทรัพย์

4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง การประชุมทบทวนและประเมินผล การดำเนินโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี การประเมินคุณภาพทางการศึกษาของสถานศึกษา การร่วมเป็นคณะทำงานวิจัยประเมินผลโครงการ การประชุมกลุ่มย่อยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการดำเนินงาน การนำผลการประเมินมาใช้ในการพิจารณาร่วมกันเพื่อจัดทำโครงการ งาน กิจกรรมในครั้งต่อไป

1.6.4 การบริหารวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานหรือกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดเรียนการสอน ตลอดจนการประสานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาผู้เรียนร่วมกันทั้งภายในและนอกสถานศึกษา โดยมุ่งหวังที่จะพัฒนาคุณภาพนักเรียน ทั้งด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ สังคม ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรจุดมุ่งหมายของการศึกษาและเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

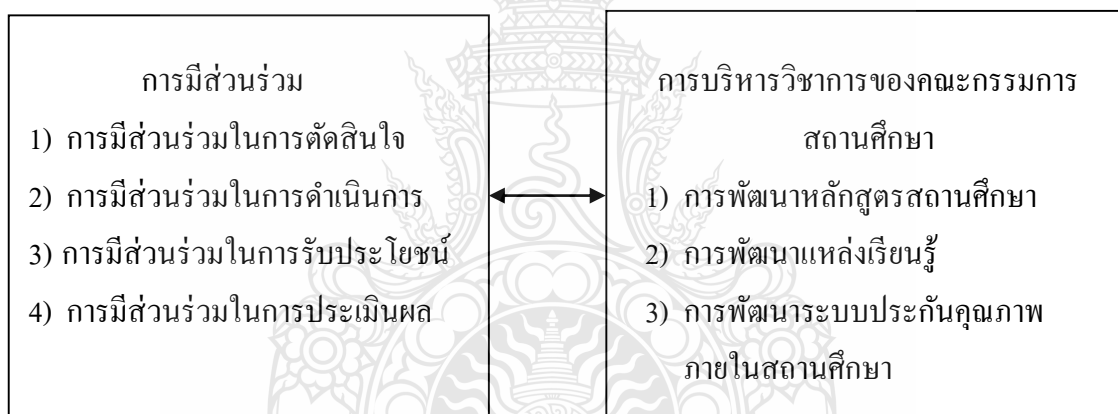
1.6.5 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการบริหารวิชาการ หมายถึง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามบทบาทหน้าที่ในการบริหารวิชาการ ที่สอดคล้องกับขอบข่ายงานการบริหารวิชาการในโรงเรียน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การวิเคราะห์ผู้เรียนและสภาพของท้องถิ่น วิเคราะห์เอกสารหลักสูตรแกนกลาง การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น มีการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆ การนำหลักสูตรไปใช้ การติดตามประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

2) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การสำรวจ และจัดระบบแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษา องค์กร ครอบครั้ว และบุคคลในชุมชนในการพัฒนาให้มีแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้และใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

3) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการ วิธีการ ปฏิบัติงานที่สถานศึกษาดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ในการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ จัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาและดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการสถานศึกษา มีการตรวจสอบคุณภาพและการประเมินเพื่อรับรองคุณภาพ ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ

1.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.8.1 ทำให้ทราบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

1.8.2 เป็นแนวทางในการส่งเสริมการบริหารวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานีให้มีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานีในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา รวบรวมข้อมูลจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อันนำไปสู่กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

- 2.1 หลักการและแนวคิดการมีส่วนร่วม
  - 2.1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม
  - 2.1.2 แนวคิด ทฤษฎีการมีส่วนร่วม
  - 2.1.3 ลักษณะการมีส่วนร่วม
- 2.2 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ
  - 2.2.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ
  - 2.2.2 ความสำคัญของการบริหารวิชาการ
  - 2.2.3 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ
- 2.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - 2.3.1 ความหมายของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - 2.3.2 องค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - 2.3.3 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - 2.3.4 บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - 2.3.5 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2.4 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการบริหารวิชาการ
  - 2.4.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
  - 2.4.2 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
  - 2.4.3 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน
- 2.5 โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 หลักการและแนวคิดการมีส่วนร่วม

2.1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

คำว่า การมีส่วนร่วม (Participation) มีผู้ได้ให้ความหมายที่หลากหลาย มีความแตกต่างกันไปตามความเข้าใจ และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล

อมรพรรณ ประจันตวนิชย์ (2550, น.23) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การที่บุคคลตัดสินใจอย่างมีเหตุผลในการมีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ ตลอดจนร่วมติดตามและประเมินผล รวมทั้งร่วมรับผิดชอบในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกิจกรรม หรือกระบวนการอย่างใดอย่างหนึ่งของกลุ่มคนหรือองค์กรที่มีความเกี่ยวข้องกัน ด้านจิตใจ อารมณ์ และสังคม

รังสิมา เมฆมงคล (2550, น.13) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง กระบวนการใน 4 ขั้นตอนได้แก่ 1) การเข้าร่วมประชุมวางแผน ตัดสินใจ หรือรับทราบแผน 2) การร่วมกันดำเนินการของแผนกิจกรรมที่วางไว้ 3) การเข้าร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินการ 4) การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ตลอดจนการร่วมกันคิดหาวิธีแก้ปัญหาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการดำเนินงานของพวกเขา

พงศ์ศักดิ์ ทิพย์วัฒน์ (2552, น.44) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลตัดสินใจอย่างมีเหตุผลเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรม หรือกระบวนการอย่างใดอย่างหนึ่งในกิจกรรม หรือกระบวนการอย่างใดอย่างหนึ่งของกิจการหรือหน่วยงาน รวมถึงการที่ผู้ได้รับผลกระทบ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีบทบาทร่วมกันในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องเป็นการล่วงหน้า เพื่อเตรียมการที่จะรองรับการเปลี่ยนแปลง และมีโอกาสที่จะแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ มีส่วนร่วมในการคิด การวางแผน การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหาและมีส่วนร่วมปฏิบัติการประการใด ประการหนึ่ง หรือหลายประการให้บรรลุถึงผลที่พึงประสงค์ หรือเพื่อแก้ไขปรับปรุง วางแผน และประเมินผลงานนั้นๆ

ศุภาพ อุตวิใจ (2553, น.9) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ผู้เกี่ยวข้องและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าร่วมตัดสินใจ และดำเนินการด้วยความสมัครใจ โดยการใช้ความรู้ความสามารถ และทรัพยากรร่วมกันในการพัฒนาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน

ฉลาด จันทรสมบัติ (2554, น.30-31) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมที่เป็นอิสระด้วยความสมัครใจในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมลงมือปฏิบัติ ร่วมประเมินผล ร่วมรับประโยชน์ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา มิได้หมายถึง การให้ประชาชนเข้าร่วมกิจการของรัฐตามที่รัฐกำหนด หากแต่เป็นการให้ประชาชน กลุ่มคน ร่วมกันคิด

และตัดสินใจในการกำหนดทิศทางในการพัฒนาชุมชนของตนเองและรับผลประโยชน์ร่วมกัน รัฐเป็นแต่เพียงผู้สนับสนุน

สมจิตร จำปาสาร (2556, น.7) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การส่งเสริม หรือเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกฝ่าย ทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ และร่วมรับผิดชอบในการดำเนินกิจกรรมใดๆ ที่มีผลกระทบต่อประชาชน เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายของงาน หรือองค์การ โดยปราศจากการบังคับ

เด่นมหาชัย นันธิษา (2557, น.11) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการกิจกรรมในการทำงานที่คณะบุคคลภายในและภายนอกหน่วยงาน องค์กร เข้ามามีส่วนร่วมปฏิบัติตัดสินใจ รับผิดชอบกิจกรรมต่างๆ ในองค์กรให้บรรลุเป้าหมาย และร่วมประชุมปรึกษาหารือ แสดงความคิดเห็น แก้ไขปัญหา เสนอแนะสนับสนุนในการบริหารองค์การ

จากการศึกษาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการคิด ร่วมตัดสินใจ กำหนดปัญหา แก้ไขปัญหา ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบ และประเมินผลในการดำเนินกิจกรรมใดๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนา สามารถบรรลุเป้าหมายของงาน หรือองค์การ โดยปราศจากการบังคับ

2.1.2 แนวคิดการมีส่วนร่วม

แนวคิดการมีส่วนร่วม ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปที่นำมาใช้ในการจัดการศึกษา เชื่อว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศ เนื่องจากการรวมตัวกันของชุมชน มิได้หมายถึง การรวมเพื่อผลประโยชน์ร่วมกันทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่เป็นการรวมตัวกันด้วยจิตสำนึกและค่านิยมร่วมกันบางอย่าง ทำให้เกิดพลังที่ยั่งยืน

โคเฮน และ อัปฮอฟฟ์ (Cohen and Up Hoff, 1980, pp.7-26) ได้กล่าวถึงมิติของการมีส่วนร่วมมี 3 ประการ คือ

มิติที่ 1 การมีส่วนร่วมในเรื่องอะไร ซึ่งลักษณะการมีส่วนร่วมมี 4 ประเภท ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

มิติที่ 2 ใครควรมีส่วนร่วม ผู้ที่มีส่วนร่วมได้บุคคลที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของรัฐและชาวต่างประเทศ

มิติที่ 3 มีส่วนร่วมอย่างไร คือ การพิจารณาการเกิดขึ้นของการมีส่วนร่วมในโครงการ ความคิดสร้างสรรค์ในการมีส่วนร่วม การสนับสนุนการมีส่วนร่วม โครงสร้างของการมีส่วนร่วม ช่องทางของการมีส่วนร่วม การมอบอำนาจ

สรุปได้ว่า รูปแบบการมีส่วนร่วมนั้นจะเกิดจากผลกระทบของบุคคล สังคม ชุมชน ท้องถิ่น และ โรงเรียน ซึ่งจะมีการแลกเปลี่ยนปัจจัยพื้นฐานและมอบประโยชน์แก่กันตามที่ต้องการ จึงพิจารณาการมีส่วนร่วมได้ 2 รูปแบบ

- 1) การมีส่วนร่วมในเชิงกระบวนการ โดยมีขั้นตอนในการร่วมกันปฏิบัติการกิจดังนี้
  - (1.1) การวางแผน (Plan)
  - (1.2) การปฏิบัติงาน/การปฏิบัติตามแผน (Implementation)
  - (1.3) การตรวจสอบการปฏิบัติงาน (Evaluation)
  - (1.4) การปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา (Improvement)
- 2) การมีส่วนร่วมในเชิงปริมาณ หรือระดับของการมีส่วนร่วม โดยเริ่มจากน้อยไป

หามาก ดังนี้

- (2.1) การเป็นผู้ให้การสนับสนุน
- (2.2) การเป็นที่ปรึกษา
- (2.3) การมีส่วนร่วมครั้งเดียว
- (2.4) การมีส่วนร่วมบางโอกาส
- (2.5) การเป็นผู้ร่วมงาน
- (2.6) การเป็นผู้นำ

ซึ่งในสภาพความเป็นจริงทั้ง 2 แบบอาจจะเกิดขึ้นพร้อมๆ กันหรือต่อเนื่องกันก็ได้

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553, น.16) ได้กล่าวถึงแนวคิดการมีส่วนร่วม ว่าการเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคล เข้าร่วมกิจกรรมในลักษณะของการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับรู้ ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตามผล การเปิดโอกาสให้เข้าร่วมกิจกรรม จะทำให้ผู้มีส่วนร่วมได้รับประโยชน์ทั้งทางตรง คือ ในด้านการนำความรู้ ความสามารถ (Talent) และทักษะ (Skill) ที่ได้ไปใช้เป็นประโยชน์ต่อสังคม และในทางอ้อม คือ การเข้ามามีส่วนร่วมจะช่วยให้ผู้เข้าร่วมมีความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า และมีศักดิ์ศรี อีกทั้งกระตุ้นให้ทุกฝ่ายได้สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบต่อตนเองและหมู่คณะ

เด่นมหาชัย นันธิยา (2557, น.14) ได้กล่าวถึงแนวคิดการมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้บุคลากร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เข้าร่วมตัดสินใจ สนับสนุนการปฏิบัติงาน การพัฒนาการศึกษา การมีส่วนร่วมทางการศึกษามีประโยชน์ต่อการจัดการ โรงเรียน การจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้การดำเนินจัดการศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นการกระตุ้นการแสดงความคิดเห็นและการดำเนินงานด้านการศึกษา มากขึ้น

จากการศึกษาข้างต้นจึงสรุปความได้ว่า แนวคิดการมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้บุคคล กลุ่มบุคคล หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เข้ามาช่วยเหลือ การทำประโยชน์ในการดำเนินงานในองค์กร มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ สนับสนุนการปฏิบัติงาน มีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ร่วมติดตามผล อันจะก่อให้เกิดความร่วมมือทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย

2.1.3 ลักษณะของการมีส่วนร่วม

โคเฮิน และ อัฟฮอฟฟ์ (Cohen and Uphoff, 1977, p.6) ได้กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การที่ประชาชนมีส่วนร่วมมีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องที่มีหน้าที่รับผิดชอบ และวิธีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามแผนงาน โครงการ โดยความร่วมมือหรือสนับสนุนด้านทรัพยากร การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การประเมินผลการดำเนินงาน มี 4 ลักษณะ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (Implementation) การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ (Benefits) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมเป็นการบริหารงานโดยคณะกรรมการ มีรูปแบบวิธีการเดียวกัน วางแผนการบริหารและปฏิบัติงานร่วมกัน สมาชิกมีส่วนร่วมในการวางแผนการตัดสินใจ รับผิดชอบผลที่เกิดขึ้นในองค์กร มีรายละเอียดดังนี้

1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) หมายถึง การที่บุคลากรมีส่วนร่วมในการอภิปรายปัญหาความต้องการ จัดลำดับความสำคัญของปัญหา นำไปสู่ความคิดริเริ่ม โครงการ การเลือกโครงการ งานและกิจกรรมส่วนใดบ้าง การดำเนินงานในโครงการ งาน กิจกรรมใดก่อนหลัง รวมถึงการร่วมตัดสินใจในขณะดำเนินโครงการ งานหรือกิจกรรมนั้น

2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (Implementation) หมายถึง การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากรต่างๆ มีส่วนร่วมทั้งด้านงบประมาณ แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ให้กับโครงการ การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน มีส่วนร่วมประสานงาน ความตั้งใจตอบสนองในเชิงบวก การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามเงื่อนไขที่กำหนด ส่งผลให้โครงการที่ดำเนินการประสบความสำเร็จ รวมถึงการมีส่วนร่วมทั้งแบบชั่วคราวและแบบถาวร การมีส่วนร่วมทั้งแบบรายบุคคลและแบบเป็นกลุ่ม ส่งผลให้บุคลากรมีความผูกพันกับองค์กรมากขึ้น การมีส่วนร่วมในการดำเนินการนั้นอาจทำได้หลายรูปแบบ อาทิ การให้เข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการดำเนินงาน การเข้าร่วมเป็นสมาชิก การเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ในการมีส่วนร่วมต้องครอบคลุมถึงบุคคลทุกกลุ่ม โดยคำนึงถึงความเป็นธรรมระหว่างเพศ อายุ เชื้อชาติ และศาสนา

3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) หมายถึง การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นในทางบวกและทางลบ ผลประโยชน์ทางบวก ได้แก่ ผลประโยชน์ด้านวัตถุ

เช่น การมีรายได้และทรัพย์สินเพิ่มมากขึ้น มั่นคงขึ้น ผลประโยชน์ทางสังคม ได้แก่ การได้รับการศึกษา การได้รับการบริการทางสังคม และสวัสดิการต่างๆ ผลประโยชน์ส่วนบุคคล ได้แก่ การได้รับความนับถือ การได้รับการยอมรับ ได้รับอำนาจ ความมีประสิทธิภาพในตนเอง ผลประโยชน์ทางลบ ได้แก่ หนี้สินเพิ่มขึ้น มีความแตกแยกในสังคม ความแตกแยกในกลุ่ม ความรู้สึกของบุคคลที่รู้สึกว่าไร้อำนาจ ไร้ศักดิ์ศรี ไร้ความยุติธรรม

4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การมีส่วนร่วมในการประเมินโครงการอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ได้แก่ การร่วมประชุมเพื่อทบทวนและประเมินผลการดำเนินโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี การประเมินคุณภาพทางการศึกษาของสถานศึกษา การร่วมเป็นคณะกรรมการวิจัยประเมินผลโครงการไม่เป็นทางการ ได้แก่ การประชุมกลุ่มย่อยอย่างไม่เป็นทางการ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการดำเนินงานโครงการ นำผลการประเมินมาใช้ในการพิจารณาร่วมกัน เพื่อจัดทำโครงการ งาน กิจกรรมในครั้งต่อไป

อคุลย์ เวชวงษ์ (2550, น.33) ได้สรุปลักษณะการมีส่วนร่วม ว่าบุคคลที่เกี่ยวข้องในองค์กรควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือก และกำหนดนโยบาย วางแผน การจัดสรรทรัพยากร การปฏิบัติ การประสาน ตลอดจนการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยสามารถแบ่งการมีส่วนร่วมได้ 5 ระดับ ดังนี้

- 1) ระดับร่วมทำ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจหรือระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด หมายถึง การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะและร่วมทำ
- 2) ระดับร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ หรือระดับการมีส่วนร่วมมาก หมายถึง มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะและร่วมตัดสินใจแต่ไม่ได้ร่วมทำ
- 3) ระดับร่วมทำ หรือระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง หมายถึง มีส่วนร่วมตามที่ได้รับมอบหมาย
- 4) ระดับร่วมรับรู้ หรือระดับการมีส่วนร่วมน้อย หมายถึง มีส่วนรับรู้รับทราบแต่ไม่มีส่วนร่วมในการทำและคิด

จากหลักการแนวคิดการมีส่วนร่วมที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสรุปการมีส่วนร่วมได้ว่า การที่บุคคล กลุ่มบุคคล หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ การแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การวางแผน ลงมือปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบ ตลอดจนการประเมินผลการดำเนินงานและเป้าหมายขององค์กร เพื่อให้เกิดการพัฒนา สามารถบรรลุเป้าหมายของงานหรือองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับหลักการมีส่วนร่วมของ โกลด์แมน และ อ็พฮอฟฟ์ ประกอบด้วย 4 ลักษณะ คือ

1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การอภิปรายปัญหาหรือความต้องการ การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การคิดริเริ่ม โครงการ การเลือกโครงการ งานและกิจกรรม การร่วมตัดสินใจในขณะดำเนินงาน

2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ หมายถึง การสนับสนุนทรัพยากรด้านงบประมาณ แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน การประสานงาน และการปฏิบัติงานตามเงื่อนไขที่กำหนด

3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นในทางบวกและทางลบ การมีรายได้และทรัพย์สินเพิ่มมากขึ้น การได้รับการศึกษา การได้รับการบริการทางสังคมและสวัสดิการต่างๆ การได้รับความยอมรับนับถือ ได้รับอำนาจ การสูญเสียรายได้และทุนทรัพย์

4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง การประชุมทบทวนและประเมินผลการดำเนินโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี การประเมินคุณภาพทางการศึกษาของสถานศึกษา การร่วมเป็นคณะทำงานวิจัยประเมินผลโครงการ การประชุมกลุ่มย่อยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการดำเนินงาน การนำผลการประเมินมาใช้ในการพิจารณาร่วมกันเพื่อจัดทำโครงการ งาน กิจกรรมในครั้งต่อไป

2.2 หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ

งานวิชาการเกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน การบริหารงานวิชาการ เป็นงานหลักที่สำคัญของผู้บริหารและสถานศึกษา ซึ่งต้องการวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลของผู้บริหาร ความร่วมมือของครูผู้สอน และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง บนพื้นฐานความถนัดและความต้องการของผู้เรียน และความจำเป็นของท้องถิ่น สังคมและประเทศชาติ ทั้งนี้ได้มีนักวิชาการให้ความหมาย หลักการ แนวคิด ตลอดจนขอบข่ายของงานวิชาการ รายละเอียดเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

2.2.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นงานสำคัญสำหรับผู้บริหารและครูในสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา และจากการศึกษาค้นคว้า งานวิจัย และเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของคำว่า การบริหารงานวิชาการ ดังนี้

จันทรานี สงวนนาม (2551, น.17) กล่าวว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

สุริยันต์ คณะวัน (2551, น.19) กล่าวว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ของผู้บริหาร โรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน ควบคุมกำกับ ติดตาม นิเทศการจัดการการผลิตและส่งเสริม ซึ่งเป็นกิจกรรมในขอบข่ายงานวิชาการต่างๆ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูในโรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2554, น.29) กล่าวว่า การบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดผลประเมินผลการเรียน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษา เกิดประโยชน์ประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

ลำเรียง แสงวิเชียร (2555, น.35) กล่าวว่า การบริหารวิชาการของสถานศึกษา เป็นภาระงานที่ดำเนินการส่งผลต่อผู้เรียน ทั้งในด้านการพัฒนาสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ สังคม ตลอดจนการประสานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาผู้เรียนร่วมกันทั้งภายในและนอกสถานศึกษา

พจนารถ วาดกลิ่น (2556, น.35) กล่าวว่า การบริหารวิชาการ คือ การปฏิบัติงานของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามขอบข่ายงานวิชาการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอน โดยมุ่งหวังที่จะพัฒนาคุณภาพการเรียนของนักเรียนให้มีคุณภาพสูงสุด

ซึ่งสอดคล้องกับ เคนมหาชัย นันธิยา (2557, น.37) ที่กล่าวว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องและปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การเรียนการสอน ตลอดจนการวัดผลประเมินผลการเทียบโอนผลการเรียน ซึ่งเป็นงานหลักของงานวิชาการ ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรจุดมุ่งหมายของการศึกษาเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

จึงสรุปได้ว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานหรือกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการประสานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาผู้เรียนร่วมกันทั้งภายในและนอกสถานศึกษา โดยมุ่งหวังที่จะพัฒนาคุณภาพนักเรียนทั้งด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ สังคม ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรจุดมุ่งหมายของการศึกษาและเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

2.2.2 แนวคิดและหลักการบริหารวิชาการ

การบริหารวิชาการ คือ กิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดผลประเมินผล เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน ได้มีผู้ให้แนวคิดและหลักการในการบริหารงานวิชาการเพื่อปฏิบัติไปสู่ความสำเร็จไว้ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, น.35) ได้กล่าวว่า งานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษามีอำนาจดำเนินการได้อย่างอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว โดยสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งเป็นการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาให้นักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2552, น.32) กล่าวถึง หลักการบริหารงานวิชาการ ไว้ว่า การบริหารจัดการสถานศึกษา ซึ่งมีหน้าที่ให้บริการการศึกษาแก่ประชาชน และสถานศึกษาของรัฐต้องนำหลักการว่าด้วย การบริหารบ้านเมืองที่ดีและสังคมที่ดีมาใช้ในการจัดการศึกษา เพื่อสร้างเสริมความเข้มแข็ง เรียกว่า ธรรมภิบาล มาบูรณาการให้เข้ากับการดำเนินงานด้านต่างๆ การบริหารงานวิชาการก็ต้องมีหลักธรรมภิบาล คือ

- 1) หลักความคุ้มค่า คือ การได้ผลผลิตคุ้มค่าแก่การลงทุน นั่นคือ ผู้เรียนสามารถสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร ไม่ลาออกกลางคัน เรียนเกินเวลา และซ้ำกว่ากำหนด
- 2) หลักนิติธรรม คือ ความถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ ทุกคนต้องปฏิบัติตามแนวทางเดียวกัน

สมชาย ชูเลิศ (2553, น.15) ได้กล่าวว่า หลักในการบริหารวิชาการนั้นผู้บริหารต้องใช้หลักการกระจายอำนาจให้บุคคลทุกคน ได้มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบร่วมกันลดหลั่นตามหน้าที่ของแต่ละคน โดยที่ผู้บริหารต้องใช้วิธีการประชาธิปไตยในการดำเนินการ ผู้บริหารต้องคอยกระตุ้นให้ครูมีความกระตือรือร้น ขยันขันแข็ง สอนอย่างมีประสิทธิภาพ และสนใจหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอโดยที่ผู้บริหารต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแก่ครู รวมทั้งต้องมีเสรีภาพเพื่อให้เกิดประสิทธิผลแท้จริง

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น.6) กล่าวว่า หลักการบริหารวิชาการ มีหลักการบริหาร คือ

1) หลักแห่งประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การได้มีผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่เพิ่มการลงทุน นั่นคือ นักเรียนนักศึกษาสามารถสำเร็จการศึกษาตามกำหนดของหลักสูตร โดยไม่ล่าออกกลางคัน เรียนเกินเวลา และช้ากว่ากำหนด

2) หลักแห่งประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ผลผลิตได้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ นั่นคือ นักเรียนนักศึกษามีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ความสามารถ ทักษะคุณภาพและการจัดการได้

เด่นมหาชัย นันธิษา (2557, น.38) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา มุ่งกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษา มีความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการ

จากที่กล่าวมาจึงสรุปได้ว่า การบริหารวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา เป็นการบริหารงานเพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ มีการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษา มีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ โดยคำนึงถึงหลักของความคุ้มค่า ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น

2.2.3 ความสำคัญของงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานสำคัญสำหรับผู้บริหาร ครูในสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย เนื่องจากการบริหารวิชาการเกี่ยวข้องกับทุกกิจกรรมในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา จึงมีผู้กล่าวให้ความสำคัญของงานวิชาการไว้ ดังนี้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ตามมาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

1) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

2) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

3) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

4) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ

5) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 25 รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งเรียนรู้อื่นๆ อย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ

มาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติการสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอน ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา ให้สถานศึกษาใช้วิธีที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ และให้นำผลการประเมินผู้เรียนตามวรรคหนึ่งมาใช้ประกอบการพิจารณา

จันทรานี สงวนนาม (2551, น.147) กล่าวว่า งานวิชาการมีความสำคัญเพราะเป็นงานหลักเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของผู้เรียนในเชิงคุณภาพและปริมาณ ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ส่วนงานอื่นก็มีความสำคัญรองลงมา และเป็นงานสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้งานวิชาการในสถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร

ปรียาพร วงศ์บุตร โรจน์ (2553, น.2) ได้กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษาและเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา ซึ่งอาจเกี่ยวข้องทางตรงหรือทางอ้อมก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น

พจนารถ วาดกลิ่น (2556, น.39-40) สรุปว่า งานวิชาการ ถือเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษาในระดับสถานศึกษา การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายของการ

พัฒนาผู้เรียน ซึ่งในปัจจุบันการบริหารงานวิชาการในยุคการปฏิรูปการศึกษา โรงเรียนจะมีโอกาสตัดสินใจมากขึ้น ทั้งนี้เป็นไปตามหลักการกระจายอำนาจทางการศึกษาที่ทำให้สถานศึกษารับผิดชอบการบริหารวิชาการโดยตรง

เด่นมหาชัย นันธิษา (2557, น.38) กล่าวว่า การบริหารวิชาการมีความสำคัญเป็นอันดับแรกของงานในสถานศึกษา และเป็นภารกิจหลักของผู้บริหาร โรงเรียน โดยถือว่าหัวใจของโรงเรียนที่จะต้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายของการศึกษาที่มีคุณภาพ และคุณสมบัติที่พึงประสงค์ตามที่สังคมต้องการและมีความสุข

สุรศักดิ์ ศิริอุดมโชค (2557, น.28) ได้สรุปความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่าเป็นงานหลักของสถานศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษาจะมีขนาดเท่าใดก็ตาม ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสนใจที่จะพัฒนางานด้านการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร วัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ภายใน โรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนของสถานศึกษามีความรู้ ความสามารถและดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากที่กล่าวมาจึงสรุปได้ว่า การบริหารวิชาการมีความสำคัญถือได้ว่าเป็นภารกิจหลักและเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษาในระดับสถานศึกษา การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตร และกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายของการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ และมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ตามที่สังคมต้องการ และมีความสุข บรรลุเป้าหมายของการศึกษาที่มีคุณภาพ

2.2.4 ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ เป็นงานที่มีขอบข่ายกว้างขวางในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการและนักการศึกษาหลายท่าน ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาไว้ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, น.32) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักหรือภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มุ่งกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษามากที่สุด ด้วยเจตนาที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน และการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นอย่างมีคุณภาพและประสิทธิผล ซึ่งประกอบด้วย

- 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

- 3) การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน
- 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 6) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
- 7) การแนะแนวการศึกษา
- 8) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 9) การนิเทศการศึกษา
- 10) การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน
- 11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการและองค์กรอื่น
- 12) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

กฎกระทรวงศึกษาธิการ (2550, น.29) ว่าด้วยหลักเกณฑ์การกระจายอำนาจบริหารจัดการ การศึกษา พ.ศ.2550 ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พิจารณาดำเนินการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสถานศึกษาในอำนาจหน้าที่ของตน แล้วแต่กรณี ซึ่งด้านวิชาการมี ขอบข่ายของงาน ดังต่อไปนี้

- 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตร ท้องถิ่น
- 2) การวางแผนงานวิชาการ
- 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
- 4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
- 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 6) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 9) การนิเทศการศึกษา
- 10) การแนะแนว
- 11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

- 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
- 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
- 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

14) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

15) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น.2) ได้กล่าวว่า ขอบข่ายงานวิชาการจะประกอบด้วยงานต่อไปนี้

1) การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการเป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน มีรายละเอียดของงานดังนี้

(1.1) แผนปฏิบัติงานวิชาการ ได้แก่ การประชุมเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดปฏิทินการศึกษาความรับผิดชอบงานตามภาระหน้าที่ การจัดชั้นตอนและเวลาในการทำงาน

(1.2) โครงการสอน เป็นการจดยรายละเอียดเกี่ยวกับวิชาที่ต้องสอนตามหลักสูตร

(1.3) บันทึกการสอน เป็นการแสดงรายละเอียดของกสนกำหนดเนื้อหาที่จะสอนในแต่ละคาบเวลาของแต่ละวันหรือสัปดาห์ โดยการวางแผนไว้ล่วงหน้า และยึดโครงการสอนเป็นหลัก

2) การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนในสถานศึกษาดำเนินการไปด้วยดีและสามารถปฏิบัติได้ จึงต้องมีการจัดเกี่ยวกับการเรียนการสอน ดังนี้

(2.1) การจัดตารางสอนเป็นการกำหนดวิชา เวลา ผู้สอน สถานที่ ตลอดจนผู้เรียนในแต่ละรายวิชา

(2.2) การจัดชั้นเรียนเป็นงานที่ฝ่ายวิชาการต้องประสานกับฝ่ายสถานที่ รวมทั้งการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในห้องเรียน

(2.3) การจัดครูเข้าสอน การจัดครูเข้าสอนต้องพิจารณาถึงความพร้อมของสถานศึกษา และความพร้อมของบุคลากร รวมถึงการเชิญวิทยากรภายนอกมาช่วยสอน

(2.4) การจัดแบบเรียน โดยปรกติสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการจะใช้แบบเรียนที่กระทรวงกำหนด นอกจากนั้นครูอาจใช้หนังสืออื่นเป็นหนังสือประกอบหรือจากเอกสารที่ครูเตรียม

(2.5) การปรับปรุงการเรียนการสอน เป็นการพัฒนาครูผู้สอนให้ก้าวทันวิทยาการ เทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ความก้าวหน้าของ สังคม ธุรกิจ อุตสาหกรรม เป็นต้น

(2.6) การฝึกงาน จุดมุ่งหมายของการฝึกงานเป็นการให้นักเรียนนักศึกษา รู้จักการ นำเอาทฤษฎีมาประยุกต์ใช้กับชีวิตจริง ทั้งยังมุ่งให้ผู้เรียน ได้เห็นปัญหาที่แท้จริงในสาขาวิชาและอาชีพ นั้นเพื่อให้โอกาสผู้เรียนได้เตรียมตัวที่จะออกไปเผชิญกับชีวิตจริงต่อไป

3) การจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการจัดตั้งอำนวยความสะดวก และ การส่งเสริมการจัดทำหลักสูตร และ โปรแกรมการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ได้แก่

(3.1) การจัดสื่อการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่เอื้อต่อการศึกษาของนักศึกษา เน้น เครื่องมือและกิจกรรมให้ครูได้เลือกใช้ในการสอน

(3.2) การจัดห้องสมุด เป็นที่รวมหนังสือ เอกสารสิ่งพิมพ์ และวัสดุอุปกรณ์ที่เป็น แหล่งวิทยาการ ให้นักเรียนนักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

(3.3) การนิเทศเป็นการช่วยเหลือแนะแนวครูให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขปัญหาใน การเรียนการสอน

4) การวัดผลและประเมินผล กระบวนการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในด้านการตรวจสอบ และวิเคราะห์ผลการเรียน

สุรศักดิ์ สิริอุดมโชค (2557, น.32-33) ได้สรุปขอบข่ายการบริหารวิชาการว่างาน บริหารวิชาการของสถานศึกษา มีขอบเขตรอบคลุมกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา มีขอบข่ายดังนี้ คือ งานหลักสูตรและและการนำหลักสูตรไปใช้ เป็นงานที่ผู้บริหารต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีการ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ และการประเมินผลหลักสูตรโดย กระบวนการในงานด้านงานหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ มีดังนี้ การวิเคราะห์หลักสูตร การจัด ประมวลการสอน การจัดแผนการเรียน การจัดทำตารางสอน การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การ ประเมินหลักสูตร นอกจากงานด้านหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตรแล้วยังมีงานด้านจัดการเรียน การสอน ซึ่งเป็นกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน จัดบรรยากาศแหล่งเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนได้สนใจ ในการเรียนการสอนและได้รับความรู้อย่างเต็มความสามารถ โดยกระบวนการด้านการจัดการเรียน การสอน ครูจะต้องปฏิบัติตามกระบวนการ ดังนี้ การวางแผนการสอน การจัดทำแผนการสอน การ เตรียมการสอน กระบวนการจัดการเรียนการสอน การสื่อการสอนและประเมินผล และในการ บริหารงานวิชาการด้านสุดท้ายที่จะเพิ่มผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน คือ งานด้าน นิเทศการศึกษา เป็นงานที่ผู้บริหารต้องทำหน้าที่แนะแนวการศึกษา พัฒนาสื่อและนวัตกรรม การจัด

การเรียนการสอน ดังนั้น กระบวนการนิเทศการศึกษา มีดังนี้ นิเทศในชั้นเรียน และกระบวนการนิเทศ การสอน ซึ่งจากปัจจัยในการบริหารงานวิชาการและกระบวนการบริหารด้านวิชาการด้านต่างๆ จะมี ผลทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานพัฒนาสูงขึ้นตามระดับการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษา

จากขอบข่ายงานบริหารวิชาการของสถานศึกษาที่ได้ศึกษามา ผู้วิจัยได้สรุปหลักใหญ่ๆ ได้แก่ การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัด การเรียนการสอน การบริหารจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การส่งเสริมและ สนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ชุมชน หน่วยงาน และสถาบันการศึกษาอื่น ตลอดจนการใช้ระบบ ประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อสร้างความเชื่อมั่นของผลการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานเป็น ที่ยอมรับ

2.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3.1 ความหมายของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประกอบ กุลเกลี้ยง (2550, น.5-9) ได้กล่าวว่า องค์กรคณะบุคคลที่ประกอบด้วย คณะ กรรมการที่มาจากตัวแทนของฝ่ายต่างๆ มีลักษณะในการบริหาร ดังนั้น การเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายใน สังคมเข้ามาบริหาร ทุกคนมีเสรีภาพในการออกความคิดเห็น และตัดสินใจโดยอิสระ โดยเท่าเทียม ภายใต้อำนาจที่กฎหมายกำหนด

สุภาพ อุตวิใจ (2553, น.20) กล่าวว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง บุคคลที่ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2543

มังกร ทองสุคติ (2554, น.2) กล่าวว่าหมายถึง ตัวแทนประชาชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องใน เขตชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนหรือสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในชุมชน

ส่วน โกวิท พวงงาม (2554, น.5) ได้กล่าวว่าหมายถึง คณะบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งให้ เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน

ดิเรก อนันต์ (2556, น.26) ได้ให้ความหมายว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ตัวแทนประชาชน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในเขตชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ

สถานศึกษา เพื่อให้กิจการของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและตอบสนองนโยบายของรัฐ

จากที่กล่าวมาจึงสรุปได้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง คณะบุคคลที่เป็นตัวแทนของชุมชนจากฝ่ายต่างๆ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อให้กิจการของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและตอบสนองนโยบายของรัฐ

2.3.2 องค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, น.51-53) กล่าวว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นองค์คณะบุคคลที่ทำงานร่วมกับสถานศึกษาความหลากหลายของบุคคลที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง สามารถบริหารและจัดการศึกษาด้วยตนเองตามกรอบของกฎหมายกำหนด ดังนี้

- 1) ผู้แทนผู้ปกครอง เป็นผู้สะท้อนปัญหา และความต้องการด้านคุณภาพการศึกษา และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ร่วมมือกับครู บุคลากรทางการศึกษา ชุมชน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- 2) ผู้แทนครู เป็นผู้มีความชำนาญในสาขาวิชาชีพครู มีความสำคัญต่อการเสนอข้อมูลด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน
- 3) ผู้แทนองค์กรชุมชน เป็นผู้สะท้อนปัญหา และความต้องการในการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน และให้ความร่วมมือกับสถานศึกษา ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 4) ผู้แทนองค์กรปกครองท้องถิ่น เป็นผู้สะท้อนปัญหา และความต้องการที่ครอบคลุมทั้งเขตพื้นที่บริการของสถานศึกษา มีความสำคัญในการสนับสนุนงบประมาณ และเชื่อมโยงแผนพัฒนาการศึกษากับแผนพัฒนาท้องถิ่น
- 3) ผู้แทนศิษย์เก่า เป็นผู้แทนความรัก ความศรัทธา ความภูมิใจต่อสถาบันการศึกษา ช่วยจรรโลงคุณค่าให้ศิษย์รุ่นหลังประสบผลสำเร็จในการศึกษา
- 4) ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ หรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่น เป็นผู้นำเสนอข้อมูลด้านคุณธรรมจริยธรรมตามหลักของศาสนา เพื่อให้ให้นักเรียนเป็นคนดีของสังคม
- 5) ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในด้านต่างๆ ที่จะช่วยส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดการศึกษาได้ครอบคลุมทุกๆ ด้าน มีคุณภาพและประสิทธิภาพทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง และพัฒนาอย่างยั่งยืน

จำนวนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปตามประกาศกฎกระทรวงกำหนด จำนวนกรรมการ คุณสมบัติหลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2546 ได้ดังนี้ คือ ให้มี คณะกรรมการอย่างน้อยสถานศึกษาละ 7 คน แต่ไม่เกิน 15 คน ประกอบด้วย

1) ผู้แทนผู้ปกครอง ได้แก่ ผู้แทนของผู้มีรายชื่อเป็นผู้ปกครองตามทะเบียนนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษานั้นจำนวนไม่เกินสองคน

2) ผู้แทนครู ได้แก่ ผู้แทนข้าราชการครู ผู้ปฏิบัติการสอน และผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษานั้นจำนวนไม่เกินสองคน

3) ผู้แทนองค์กรชุมชน ได้แก่ ผู้แทนชุมชน สมาคม มูลนิธิ องค์กรเอกชน หรือกลุ่มบุคคลในรูปอื่นที่ดำเนินกิจกรรมเพื่อประโยชน์ของสาธารณะและมีที่ตั้งในเขตบริการของสถานศึกษานั้นจำนวนไม่เกินสองคน

4) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ผู้แทนของเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร พัทธา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่นจำนวนไม่เกินสองคน

5) ผู้แทนศิษย์เก่า ได้แก่ ผู้แทนของสมาคมศิษย์เก่า ชมรมศิษย์เก่าหรือบุคคลที่เคยศึกษาจากสถานศึกษานั้นไม่เกินสองคน

6) ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่หนึ่งรูปหรือสองคน สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กและจำนวนสองรูปหรือสองคนสำหรับสถานศึกษาขนาดใหญ่

7) ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ผู้นำทางศาสนา ผู้ทรงภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่น ข้าราชการบำนาญ ข้าราชการอื่นนอกสังกัดสถานศึกษา พนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานอื่นของรัฐ เจ้าของ หรือผู้บริหารสถานประกอบการทั้งในและนอกเขตบริการของสถานศึกษานั้น จำนวนหนึ่งคน สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก และจำนวนหกคนสำหรับสถานศึกษาขนาดใหญ่ ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้คณะกรรมการสถานศึกษาคนหนึ่งเป็นประธาน และอีกคนเป็นรองประธาน

จำนวนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (กฎกระทรวง ข้อ 1 และ ข้อ 2)

1) สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวนนักเรียนไม่เกิน 300 คน ให้มีจำนวนคณะกรรมการจำนวน 9 คน

2) สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียนเกิน 300 คนขึ้นไป ให้มีคณะกรรมการจำนวน 15 คน

องค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย (กฎกระทรวง
ข้อ 2)

- 1) ประธานกรรมการ (มาจากรวมการผู้ทรงคุณวุฒิ)
- 2) กรรมการที่มาจากผู้แทนผู้ปกครอง จำนวน 1 คน
- 3) กรรมการที่มาจากผู้แทนครู จำนวน 1 คน
- 4) กรรมการที่มาจากผู้แทนองค์กรชุมชน จำนวน 1 คน
- 5) กรรมการที่มาจากผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 คน
- 6) กรรมการที่มาจากผู้แทนศิษย์เก่า จำนวน 1 คน
- 7) กรรมการที่มาจากผู้แทนพระภิกษุสงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่
  - (7.1) สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 1 คน หรือ 1 คน
  - (7.2) สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 2 คน หรือ 1 คน
- 8) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
  - (8.1) สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 1 คน
  - (8.2) สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 6 คน
- 9) ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นกรรมการและเลขานุการ

สรุปได้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาที่มาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนจากผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้อำนวยการสถานศึกษา ซึ่งจำนวนของคณะกรรมการสถานศึกษาขึ้นอยู่กับขนาดของสถานศึกษานั้นเอง

2.3.3 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550ข, น.11-16) กล่าวว่า อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีกรอบในการดำเนินงาน ดังนี้

- 1) อำนาจหน้าที่ในการกำกับ หมายถึง กำกับให้สถานศึกษาดำเนินงานด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป ให้สอดคล้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

อำนาจในการกำกับการดำเนินงานของสถานศึกษา หลายคนเปรียบเทียบกับทำหน้าที่คล้ายกรรมกรกำกับเส้น (Lineman) ในกีฬาฟุตบอล คือ กรรมการกำกับเส้น ไม่ใช่ผู้ตัดสินและ

ไม่ใช่ตัวนักกีฬาฟุตบอลในสนาม ไม่มีสิทธิเป่านกหวีด ไม่มีสิทธิเตะฟุตบอล กรรมการกำกับเส้นมีสิทธิและมีหน้าที่ในการยกธงเมื่อผู้เล่นไม่ปฏิบัติตามกติกา เมื่อกรรมการกำกับเส้นได้ยกธง กรรมการจะเป่านกหวีดยุติการแข่งขันชั่วคราวก่อนเริ่มเล่นใหม่ ซึ่งโดยบทบาทนี้คณะกรรมการสถานศึกษาต้องคอยกำกับสถานศึกษาโดยการติดตามการปฏิบัติงานของสถานศึกษา รวมทั้งให้ความเห็น ให้ข้อเสนอแนะและคำปรึกษา เพื่อให้สถานศึกษาได้ดำเนินการให้เป็นไปตามกติกา ได้แก่ กฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และของสถานศึกษาเอง หากสถานศึกษาดำเนินการไม่สอดคล้องหรือไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และนโยบายดังกล่าว คณะกรรมการสถานศึกษาต้องแจ้งให้สถานศึกษาดำเนินการ หากสถานศึกษาไม่ดำเนินการ คณะกรรมการต้องเสนอความเห็นไปยังกรรมการตัดสิน ซึ่งได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพิจารณาสั่งการ หรือแจ้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สั่งการไปตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

2) อำนาจในการส่งเสริมและสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาเพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง บริหารงานอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ สามารถให้บริการการศึกษาแก่เยาวชนและประชาชนได้อย่างกว้างขวางทั่วถึง และจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ ศรัทธา เชื่อถือของประชาชน ชุมชน และท้องถิ่น

3) อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติอยู่ในสถานศึกษา อำนาจหน้าที่ในส่วนนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กำหนดให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประกอบ กุลเกลี้ยง (2550, น.10-15) กล่าวถึง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาปฐมวัย และอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญา คณะกรรมการสถานศึกษา มีอำนาจบริหารบุคคลในสถานศึกษาโดยกำกับดูแล ให้ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานบุคคล ให้เป็นไปตามนโยบายและแนวทางที่องค์กรกลางการบริหารงานบุคคลกำหนด พิจารณาอุทธรณ์เบื้องต้น เสนอแนะการดำเนินการทางวินัย ให้ความเห็นชอบการพิจารณาความดีความชอบของผู้บริหาร นอกจากนี้ยังมีหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุน ประสานงานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา ดังนี้

- 1) ให้ความเห็นชอบนโยบาย และแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา
- 2) ส่งเสริมงานวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน
- 3) ให้ความเห็นชอบการขอจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไป และเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณของสถานศึกษา
- 4) ส่งเสริมการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา
- 5) ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และส่งเสริมให้มีการดูแล บำรุงรักษา พัฒนาการใช้ และการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา ทั้งที่เป็นราชพัสดุ ละที่เป็นทรัพย์สินอื่น
- 6) ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการประเมินคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานภายนอกสถานศึกษา
- 7) ประสาน และส่งเสริมความสัมพันธ์ในสถานศึกษา และระหว่างสถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น
- 8) ให้คำแนะนำแก่ผู้บริหารสถานศึกษาในกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถานศึกษา
- 9) มีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา
- 10) ส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งงานอื่นที่กระทรวงมหาดไทยมอบหมาย
- 11) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน เพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการสถานศึกษาได้มอบหมาย

จากข้อความข้างต้นจึงสรุปได้ว่า อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งได้ 3 ลักษณะ คือ 1) กำกับ 2) ส่งเสริม สนับสนุน 3) มีอำนาจตามที่กฎหมาย กฎระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2.3.4 บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ดั่งที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, น.8-13) กล่าวถึงว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2543 ซึ่งได้ประกาศเป็นกฎกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการ และกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2546 โดยกล่าวถึงองค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

- 1) ประธานกรรมการมาจากประธานผู้ทรงคุณวุฒิ
- 2) กรรมการผู้แทนผู้ปกครอง เป็นผู้ปกครองตามทะเบียนนักเรียนที่ศึกษาอยู่
- 3) กรรมการผู้แทนครู ครูซึ่งทำหน้าที่หลักด้านการเรียนการสอน และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีต่างๆ ในสถานศึกษา
- 4) กรรมการผู้แทนองค์กรชุมชน เป็นสมาชิกขององค์กรชุมชน ที่ดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม และชุมชนโดยรวม
- 5) กรรมการผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 6) กรรมการผู้แทนศิษย์เก่า เป็นศิษย์เก่าของสถานศึกษา
- 7) กรรมการผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ พระภิกษุสงฆ์ หรือผู้นับถือศาสนาที่ทางราชการรับรอง
- 8) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
- 9) ผู้อำนวยการเป็นกรรมการ และเลขานุการ

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีบทบาทหน้าที่ 3 ลักษณะ คือ บทบาทหน้าที่สนับสนุนการศึกษา โดยทั่วไปบทบาทหน้าที่ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2543 และบทบาทหน้าที่การพิจารณาการประกันคุณภาพการศึกษาโดยมีรายละเอียด ดังนี้ กำกับการดำเนินกิจกรรมของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ คำสั่ง และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่ สนับสนุนการดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา และความต้องการของชุมชน มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กรณีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นว่า การดำเนินงานของสถานศึกษาไม่สอดคล้องกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ สามารถเสนอความเห็นให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้รับทราบเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป โดยมีรูปแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ รูปแบบการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายโรงเรียน รูปแบบการมีส่วนร่วมระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา รูปแบบการมีส่วนร่วมในการทำงานกับองค์กรท้องถิ่น รูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกองทุนการศึกษาในโรงเรียน รูปแบบการมีส่วนร่วมในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, น.30-40) กล่าวถึง บทบาทหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กำกับส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา ดังนี้

1) กำหนดนโยบาย แผนแม่บท และแผนพัฒนาสถานศึกษา เสมือนเป็นเข็มทิศที่จะนำไปสู่เป้าหมาย เพื่อให้แผนพัฒนาสถานศึกษามีความสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องมีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องการวางแผน และการจัดทำ แผนพัฒนาการศึกษาจากเอกสาร และแหล่งความรู้ต่างๆ พิจารณากำหนดนโยบาย และแผนพัฒนา การศึกษาของสถานศึกษา

2) ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ให้การสนับสนุนการ ดำเนินตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา กำกับติดตาม ดำเนินงานแผนปฏิบัติการประจำปี ของสถานศึกษา

3) ให้ความเห็นชอบการจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติ ศึกษาสภาพปัญหาความต้องการของท้องถิ่น เพื่อให้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำ หลักสูตร

4) กำกับ ติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา สนับสนุน ติดตามดูแล ช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาการจัดการศึกษา ส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

5) สนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงมี คุณภาพได้มาตรฐาน

6) ส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส เด็กที่มีความ สามารถพิเศษ ให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ สนับสนุน สื่อ เครื่องมือ อุปกรณ์การเรียน สิ่งอำนวยความสะดวกให้กับสถานศึกษา เพื่อช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษในลักษณะต่างๆ

7) เสนอแนะแนวทาง และมีส่วนร่วมในการจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารบุคคล และด้านทั่วไปของสถานศึกษา ร่วมเป็นคณะทำงานเพื่อให้การบริการและการจัด การศึกษาของสถานศึกษา ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

8) ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอก และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน สืบสานจารีตประเพณี ศิลป วัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ

9) เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ประสานงานกับองค์กรทั้ง ภาครัฐ และเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนา

ชุมชน และท้องถิ่น เป็นตัวแทนของสถานศึกษาในการสร้างความสัมพันธ์กับประชาชน หรือองค์กรต่างๆ

10) ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีของสถานศึกษา และเสนอแนะเพื่อปรับปรุงเสนอต่อสาธารณชน

11) แต่งตั้งที่ปรึกษาหรือคณะกรรมการ เพื่อดำเนินงานตามระเบียบตามที่เห็นสมควร

12) ปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย จากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา สำหรับบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการประกันคุณภาพการศึกษา มีดังนี้

(12.1) ให้คำปรึกษา และสนับสนุนการประกันคุณภาพทั้งด้านปัจจัยการศึกษา การบริหาร กระบวนการสอน กระบวนการนิเทศ ให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพตรงกับความต้องการของชุมชนเสริมแรงจูงใจ ผลักดันให้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาด้วยการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน

(12.1) รับรองคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด

อำนาจหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งได้ 4 ลักษณะ คือ

1) กำกับ เสนอแนะ ให้คำปรึกษา ให้สถานศึกษาดำเนินการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ และบริหารงานบุคคล ให้สอดคล้องกับกฎระเบียบ คำสั่ง นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หากสถานศึกษาดำเนินการด้านวิชาการ งบประมาณ และบริหารงานบุคคลไม่สอดคล้อง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถดำเนินการท้วงติง หรือแจ้งไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อดำเนินการต่อไป

2) ส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความเข้มแข็ง บริหารงานอย่างเป็นระบบมีประสิทธิภาพ ให้บริการการศึกษาอย่างมีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป

3) กำกับ ดูแล ด้านการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา ตามระเบียบข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา

4) ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ตามอำนาจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขณะที่บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย

1) ด้านวิชาการ ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น ส่งเสริม สนับสนุน การจัด

สภาพแวดล้อม กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น รับทราบ เสนอแนะการจัดระบบ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2) ด้านงบประมาณ ให้ความเห็นข้อเสนอแนะการจัดตั้ง การใช้จ่ายงบประมาณ สถานศึกษา การออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ แนวปฏิบัติการบริหารการเงิน การจัดหารายได้จาก ทรัพย์สินของสถานศึกษา

3) ด้านบุคคล ปฏิบัติตนตามกฎหมาย ว่าด้วย ระเบียบข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา

4) ด้านบริหารงานทั่วไป ส่งเสริม สนับสนุน การจัดสภาพแวดล้อม ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ไพรัช อรรถกามานนท์ (2548, น.5-7) กล่าวถึง การมีส่วนร่วมจัดการศึกษา โดยแยกตามหมวดสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา ในเจตนารมณ์ที่จะให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ได้มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งอยู่ในรูปคณะ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

หมวดแนวการจัดการศึกษา สถานศึกษาประสานความร่วมมือในการจัดทำสาระของหลักสูตรที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะที่พึงประสงค์

หมวดการบริหารและการจัดการศึกษา กำหนดให้มีองค์คณะบุคคลในการบริหาร และจัดการศึกษาในระดับต่างๆ ทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับสถานศึกษา โดยให้มีตัวแทนองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนองค์กรวิชาชีพ

หมวดครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ได้กำหนดให้หน่วยงานทางการศึกษา ระดมทรัพยากรบุคคลให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญ ภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคล เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา

หมวดทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา กำหนดให้มีการระดมทรัพยากร และการลงทุนทางงบประมาณ การเงิน ทรัพย์สิน ทั้งจากภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มาใช้ในการจัดการศึกษา โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้จัด หรือมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สิน และทรัพยากรอื่น ให้แก่สถานศึกษามีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสม และความจำเป็น

สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชอยู่ (2549, น.65-67) กล่าวถึง บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาที่
ต้องดำเนินการ ดังนี้

1) การร่วมวางแผนในการจัดทำธรรมนูญสถานศึกษา ร่วมรับผิดชอบ ร่วมตัดสินใจ
ในการจัดการศึกษา ซึ่งธรรมนูญจะประกอบด้วย ทิศทางการจัดการศึกษาในอนาคต ความคาดหวัง
วิสัยทัศน์ เป้าหมายของสถานศึกษา ในด้านการบริหารคุณภาพ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการการ
เรียนรู้ บทบาทหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง แผนงบประมาณ ด้านกำกับ ตรวจสอบ และรายงาน

2) ให้ความเห็นชอบ โดยคณะกรรมการสถานศึกษาอนุมัติหลักสูตรที่สถานศึกษา
จัดทำขึ้นตามกลุ่มสาระต่างๆ เป็นรายปีหรือรายภาค กำกับเรื่องการประเมินผลการเรียน และการจัดทำ
สื่อ รวมทั้งการเลือกใช้สื่อของสถานศึกษา

3) ให้ข้อเสนอแนะยุทธศาสตร์การนำหลักสูตรไปใช้ ให้คำปรึกษาการบริหารจัดการ
ของสถานศึกษา และข้อเสนอแนะ การดำเนินงานจากผลการนิเทศ

4) ส่งเสริม สนับสนุน การบริหารจัดการศึกษา การจัดกิจกรรม งบประมาณ การร่วม
ประชุมอภิปรายผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ร่วมประเมินหลักสูตร ร่วมพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาด้าน
การพัฒนาวิชาชีพ การเข้ารับการฝึกอบรม การดูงาน ร่วมแก้ปัญหาพฤติกรรมผู้เรียน และพฤติกรรม
บุคลากร การให้ความช่วยเหลือผู้เรียน และผู้สอน

5) การกำกับ และตรวจสอบ ติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน ร่วม
ประเมินผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ศึกษาการปฏิบัติการกิจ และนโยบายของสถานศึกษา
สังเกตการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กรการศึกษา ผลการตรวจสอบคุณภาพผู้เรียนระดับเขตพื้นที่
การศึกษา ระดับชาติ

6) เผยแพร่ผลงาน ประชาสัมพันธ์ข่าวสารของสถานศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบใน
รูปแบบต่างๆ

เกษม วัฒนชัย (2550, น.39-45) ได้กล่าวถึงหน้าที่ และบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1) ถ่ายทอดเจตนารมณ์ของเจ้าของสถานศึกษา เป็นเป้าหมายในการบริหารและการ
จัดการสู่สถานศึกษา

2) กำหนดนโยบายเชิงบริหารแก่ฝ่ายบริหารสถานศึกษา

3) ติดตามสนับสนุนในด้านระดมทรัพยากร และงบประมาณแก่สถานศึกษา

4) ประเมินผลการบริหารการจัดการสถานศึกษา

5) กำหนดกฎ ระเบียบ ในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

6) รับผิดชอบผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1) เพิ่มคุณค่าแก่สถานศึกษาทางด้านคุณภาพการเรียน

2) ศึกษาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลการดำเนินงานที่ผ่านมา มาเป็นหลัก
ในการพัฒนาการศึกษาไปสู่อนาคต

3) ตัดสินใจในการดำเนินงานด้วยความเป็นกลาง รอบคอบ ด้วยข้อมูลและความ
คิดเห็น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, น.12-23) กล่าวถึงความสำคัญ
ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการจัดการศึกษาทางด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ และ
ด้านบุคคล ว่าเป็นองค์คณะบุคคลที่สะท้อนปัญหาความต้องการ ด้านคุณภาพการศึกษา ความต้องการ
พัฒนาผู้เรียน ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในหน้าที่คาดหวังและ
สภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้น เป็นผู้มีความรู้ ความชำนาญ รู้สภาพปัญหา เติมเต็มด้านหลักธรรมของ
ศาสนาให้นักเรียนเป็นคนดีของสังคม ภูมิใจต่อสถาบันการศึกษา จรรโลงคุณค่าไปสู่ศิษย์รุ่นหลังให้
ประสบผลสำเร็จในการศึกษา มีประสบการณ์ที่ช่วยส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดการศึกษาได้ครอบคลุม
ได้ในทุกๆ ด้าน ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดบทบาทของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ในการบริหารและจัดการศึกษาให้
สถานศึกษา โดยมีอำนาจหน้าที่ในการกำกับ ส่งเสริม สนับสนุนกิจการสถานศึกษา ดังนี้

1) ด้านวิชาการ

(1.1) ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาสาระหลักสูตรสถานศึกษา ให้ความเห็นชอบ
แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

(1.2) ส่งเสริม สนับสนุน การจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา
แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น

(1.3) ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษา พัฒนา
กระบวนการเรียนการสอน และงานวิจัย

(1.4) ส่งเสริม สนับสนุน การจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อ
รองรับการประเมินคุณภาพจากภายนอก

(1.5) ส่งเสริม สนับสนุน สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียน ได้รับการพัฒนาขีดความสามารถ
ในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

(1.6) ส่งเสริม สนับสนุน สถานศึกษาร่วมมือกับบุคคล และองค์กรต่างๆ ส่งเสริมความเข้มแข็งทางชุมชน โดยใช้กระบวนการของการศึกษา

2) ด้านงบประมาณ

(2.1) พิจารณา และให้การส่งเสริม สนับสนุน เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาให้มีความคล่องตัว

(2.2) ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการรายได้ การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา และการระดมทรัพยากรของสถานศึกษา รวมทั้งการให้ความเห็นชอบของแผนงานโครงการที่เก็บค่าใช้จ่ายจากผู้ปกครองนักเรียน

3) ด้านบุคคล

(3.1) พิจารณาและสนับสนุน ส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการพัฒนา มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ และมีโอกาสก้าวหน้าทางวิชาชีพ วิเคราะห์บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล พิจารณาการมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ แนวทางในการบริหารงานบุคคล ให้มีประสิทธิภาพ และเป็นธรรม พิจารณาการประเมินผลการบริหารงานบุคคล ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครู บุคลากรทางการศึกษาต่อผู้บริหารสถานศึกษา

(3.2) พิจารณาแนวทางในการให้ได้มาซึ่งครูที่มีจำนวนเพียงพอต่อการเรียนการสอนในสถานศึกษากรณีขาดอัตรากำลังครู เสนอความต้องการจำนวน และอัตราตำแหน่งของข้าราชการครู บุคลากรทางการศึกษา ให้สอดคล้องกับภาวะงานของสถานศึกษา และเสนอความเห็นการย้ายข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา

4) ด้านบริหารงานทั่วไป

(4.1) พิจารณาและให้การส่งเสริม สนับสนุนเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษาให้มีความคล่องตัว

(4.2) ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการรายได้ การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา และการระดมทรัพยากรของสถานศึกษา รวมทั้งการให้ความเห็นชอบของแผนงานโครงการที่เก็บค่าใช้จ่ายจากผู้ปกครองนักเรียน

(4.3) ส่งเสริม สนับสนุน การจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพจากภายนอก

จึงสรุปได้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานและพัฒนาสถานศึกษา ในการเสนอแนะ ให้คำปรึกษา ส่งเสริม สนับสนุน ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป อีกทั้งต้องติดตามการดำเนินงานของ

สถานศึกษาคณะกรรมการสถานศึกษาจึงถือว่าเป็นองค์คณะบุคคลที่สะท้อนปัญหาความต้องการด้านคุณภาพการศึกษา ความต้องการพัฒนาผู้เรียน ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในส่วนที่คาดหวังและสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ซึ่งจะทำให้การบริหารงานของสถานศึกษาเป็นไปอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับแก่บุคคลทั่วไป

2.3.5 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีบทบาทในการจัดการ โรงเรียน มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียน กำหนดนโยบาย แผนพัฒนาโรงเรียน ให้ความช่วยเหลือ และเสนอแนะแนวทางจัดการศึกษา เป็นตัวแทนแจ้งข่าวสาร ความเคลื่อนไหว การดำเนินงานของโรงเรียนให้ประชาชนรับทราบ ประสานงานความร่วมมือระหว่างชุมชนกับโรงเรียน ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้สรุปว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของสถานศึกษา ทั้งด้านนโยบาย แผนพัฒนาสถานศึกษา การบริหารงานบุคคล และส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา ส่วนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้กล่าวถึงยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษา โดยอาศัยหลักการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน องค์กรเอกชน ท้องถิ่น ครู ซึ่งรวมถึงคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการพัฒนาการจัดการศึกษา

เกษม วัฒนชัย (2550, น.35-38) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นเสมือนบุคคลที่ทำหน้าที่ประสานระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องมีส่วนร่วมในการประชุม สนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมติที่ประชุม ตลอดจนดำเนินการประเมินผลภาพรวมการดำเนินงานของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, น.9-11) กล่าวถึง ผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนได้ส่วนเสียกับการตัดสินใจต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา การกระจายอำนาจการศึกษาให้สำเร็จ ส่งผลดีต่อคุณภาพการศึกษาและการเรียนการสอนจะต้องดำเนินการตามพื้นฐานอันทานุมีติจากผู้มีส่วนร่วม ในลักษณะการมีส่วนร่วมแบบคณะกรรมการบริหาร มีอำนาจหน้าที่ในการวินิจฉัยสั่งการ หรือการตัดสินใจในงานสำคัญ และงานตามภารกิจ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารงานทั่วไป ลักษณะการมีส่วนร่วมแบบคณะกรรมการที่ปรึกษา มีหน้าที่ให้คำแนะนำ ปรึกษา สนับสนุน ส่งเสริมการบริหารแก่ผู้บริหารสถานศึกษาให้มีหน้าที่ในการตัดสินใจ ตลอดจนการดำเนินงานหรือร่วมงานในบางเรื่อง ให้ความร่วมมือในการระดมทรัพยากรให้สถานศึกษาเกิดความคล่องตัวในการบริหารงานมากที่สุด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2550, น.16) ได้กล่าวถึง นโยบายและกรอบการดำเนินงานในการพัฒนาการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยส่งเสริมบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชน เอกชน สถานประกอบการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันศาสนา สถาบันวัฒนธรรม ให้มีส่วนร่วมในการเสริมสร้างศีลธรรม จริยธรรม ค่านิยมอันดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

จากการศึกษาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานสถานศึกษา ส่งเสริมให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง สามารถดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารงานทั่วไป โดยมีลักษณะการมีส่วนร่วมในรูปแบบคณะกรรมการ มีหน้าที่ให้คำแนะนำ ปกป้อง สนับสนุน ส่งเสริม การบริหารแก่ผู้บริหารสถานศึกษาให้มีหน้าที่ในการตัดสินใจ ตลอดจนการดำเนินงาน หรือร่วมงานในบางเรื่อง ให้ความร่วมมือในการระดมทรัพยากร ให้สถานศึกษาเกิดความคล่องตัวในการบริหารงานมากที่สุด คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมีความสำคัญที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2.4 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการบริหารวิชาการ

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการ โรงเรียนและ การดำเนินกิจกรรมของโรงเรียน ดังนี้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 กำหนดบทบาทหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กำกับส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษาด้านวิชาการ ในการให้ความเห็น ข้อเสนอแนะการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น ส่งเสริม สนับสนุน การจัดสภาพแวดล้อม กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากร เสนอแนะการจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, น.12-23) กล่าวถึง ความสำคัญของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการจัดการศึกษาทางด้านวิชาการ เป็นองค์บุคคลที่สะท้อนปัญหาความต้องการ ด้านคุณภาพการศึกษา ความต้องการพัฒนาผู้เรียน ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในส่วนที่คาดหวังและสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้น เป็นผู้มีความรู้ ความชำนาญ รู้สภาพปัญหา เติมเต็มด้านหลักธรรมของศาสนาให้นักเรียนเป็นคนดีของสังคม ภูมิใจต่อสถาบันการศึกษา จรรโลงคุณค่าไปสู่ศิษย์รุ่นหลังให้ประสบผลสำเร็จในการศึกษา

มีประสบการณ์ที่ช่วยส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดการศึกษาได้ครอบคลุมได้ในทุกๆ ด้าน ดังนั้น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอำนาจในการบริหารและจัดการศึกษาให้สถานศึกษา โดยมีอำนาจหน้าที่ในการกำกับ ส่งเสริม สนับสนุนกิจการสถานศึกษา ดังนี้

- 1) การพัฒนาสาระหลักสูตรสถานศึกษา ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
- 2) การจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 3) การจัดการกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษา พัฒนาการบวนการเรียนการสอน และงานวิจัย
- 4) การจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพจากภายนอก
- 5) จัดให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 6) ร่วมมือกับบุคคลและองค์กรต่างๆ ส่งเสริมความเข้มแข็งทางชุมชน โดยใช้กระบวนการของการศึกษา

เอื้องทิพย์ สีเหนียง (2551, น.13) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการ คือ การบริหารกิจกรรมทุกชนิดและการดำเนินงานทุกอย่างของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปรับปรุง การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ให้เกิดผลดีกับผู้เรียนและครอบคลุมกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

พิทักษ์ เหมือนศาสตร์ (2553, น.12) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมด้านการบริหารวิชาการ โรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ มีส่วนร่วมในการดำเนินการคัดเลือกเนื้อหาของหลักสูตร จัดหา คัดเลือกเอกสารประกอบหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น การประเมินผล มีส่วนในการประเมินผลการใช้หลักสูตร การติดตามการสอนของครูให้เป็นไปตามหลักสูตรกำหนด และมีการนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรมาปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอน ทุกคนมีส่วนร่วมในการร่วมกันวางแผนดำเนินการและพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน

เด่นมหาชัย นันธิษา (2557, น.15) ได้สรุปการมีส่วนร่วมด้านการบริหารวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ การมีส่วนร่วมปฏิบัติเกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การ

พัฒนาแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ ไปจนถึงการวัดผลประเมินผล ซึ่งเป็นงานหลักของงานวิชาการ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายของการศึกษา เกิดผลดีเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

ตารางที่ 2.1 การเปรียบเทียบขอบข่ายงานวิชาการของสถานศึกษากับบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขอบข่ายการบริหารวิชาการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550)	บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา ด้านการบริหารวิชาการ
1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	1) การพัฒนาสาระหลักสูตรสถานศึกษา ให้ความเห็นชอบ แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
2) การวางแผนงานวิชาการ	2) การจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น
3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	3) การจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพจากภายนอก
4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4) การจัดการกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษา พัฒนาการบวนการเรียนการสอน และงานวิจัย
5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	5) จัดให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6) การวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	6) ร่วมมือกับบุคคล และองค์กรต่างๆ ส่งเสริมความเข้มแข็งทางชุมชน โดยใช้กระบวนการของการศึกษา
7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	
8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	
9) การนิเทศการศึกษา	
10) การแนะแนว	
11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	
12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	
13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น	

ตารางที่ 2.1 การเปรียบเทียบขอบข่ายงานวิชาการของสถานศึกษากับบทบาทหน้าที่ของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ต่อ)

ขอบข่ายการบริหารวิชาการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550)	บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา ด้านการบริหารวิชาการ
14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการ แก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัด การศึกษา	
15) การจัดระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับ งานด้านวิชาการ	
16) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ ในสถานศึกษา	
17) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา	

จากตารางเปรียบเทียบผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานตามบทบาทหน้าที่ในการบริหารวิชาการ ที่สอดคล้องกับขอบข่ายงานการบริหารวิชาการ
ในโรงเรียน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การ
พัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี
และการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ผู้วิจัยมีความสนใจ
ที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารวิชาการ ในโรงเรียน
ประถมศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และการพัฒนาระบบ
ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2.4.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรสถานศึกษาเป็นเอกสารสำคัญของสถานศึกษา ที่แสดงถึงการจัดการศึกษา
ให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดและสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง อย่างไรก็ตามหลักสูตรสถานศึกษา
ก็ต้องมีการพัฒนาจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน
และท้องถิ่น ซึ่งมีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาไว้ ดังนี้

อรันันท์ นิมนนท์ (2550, น.89) กล่าวว่า หลักสูตรสถานศึกษา คือ เนื้อหา กิจกรรม ประสบการณ์ที่ได้กำหนดไว้ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมตามความเหมาะสมกับวัยของเด็ก ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่ได้รับทั้งภายในห้องเรียน ตอบสนองความต้องการ ความสนใจ สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและสังคมสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น.32-33) กล่าวว่า สถานศึกษามีหน้าที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตร การวางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตร การเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรด้วยการวิจัยและพัฒนา การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร จัดทำระเบียบวัดผลและประเมินผล ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และรายละเอียดที่เขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดอื่นๆ ในระดับท้องถิ่นได้จัดทำเพิ่มเติม รวมทั้งสถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคมภูมิปัญญา

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น.43-44) กล่าวว่า หลักสูตรสถานศึกษานั้นได้มาจากสถานศึกษานำหลักสูตรแกนกลางมาจัดรวมกับสาระท้องถิ่น ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่ที่กำหนดไว้หลากหลาย สถานศึกษาสามารถเลือกใช้ให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของสถานศึกษา โดยมีหลักในการพิจารณา ดังนี้

1) ศึกษาสภาพของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานต่างๆ ในท้องถิ่น ว่ามีความต้องการให้จัดหลักสูตรสถานศึกษาอย่างไร

2) พิจารณาหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และท้องถิ่น ทั้งนี้ให้คำนึงความพร้อมของสถานศึกษาและครูด้วยกัน อันเป็นองค์ประกอบสำคัญในการจัดการศึกษา

3) พิจารณาให้ความเห็นการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

4) พิจารณาให้สถานศึกษาจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรทุกๆ ปี เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขพัฒนาให้เหมาะสมกับนักเรียน

สมาน อัสวภูมิ (2551, น.280) ได้กล่าวถึงกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรไว้ ดังนี้

1) กำหนดกรอบแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร

2) ศึกษาความต้องการจำเป็นของผู้เรียนกลุ่มเป้าหมาย

3) เลือกสาระเนื้อหาการเรียนรู้อันสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนการสอน การวัดผล การประเมินผล

4) จัดทำเป็นเอกสารหลักสูตรเพื่อนำไปใช้

ฉันทน์ ชาติทอง (2553, น.91) กล่าวว่า การดำเนินงานในการพัฒนาหลักสูตรทุกระดับ
ทุกประเภท ทุกลักษณะ จะต้องดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ตามขั้นตอนดังนี้

- 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน
- 2) การร่างหลักสูตร
  - (2.1) การกำหนดจุดมุ่งหมาย
  - (2.2) การกำหนดสาระเนื้อหา
  - (2.3) การกำหนดประสบการณ์ความรู้
  - (2.4) การกำหนดวิธีการวัดและการประเมิน
- 3) การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร
- 4) การทดลองใช้หลักสูตร
- 5) การประเมินหลักสูตร
- 6) การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

สำเร้ง แสงวิเชียร (2555, น.43) ได้สรุปว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต้องดำเนิน
ให้สอดคล้องกับสภาพชุมชน ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน โดยมีการบริหารจัดการหลักสูตร นิเทศ
กำกับติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

เศรษฐชัย วิสาทาโส (2556, น.29) กล่าวว่า หลักสูตรสถานศึกษาเป็นเอกสารสำคัญของ
สถานศึกษาที่แสดงการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังนั้น การจัดทำหลักสูตร
สถานศึกษาจึงต้องคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ และจัดให้สอดคล้องกับสภาพความพร้อม เอกลักษณ์และ
ภูมิปัญญาท้องถิ่น หลักสูตรสถานศึกษาต้องมีคุณภาพ สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรได้ตามความจำเป็น
และพัฒนาอย่างเป็นระบบจากการมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในและภายนอกสถานศึกษา ทั้งนี้
เพื่อให้เกิดคุณภาพอย่างแท้จริง

ลาวิ เจริญจิตต์ (2557, น.44) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นกระบวนการ
วิเคราะห์เอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
วิเคราะห์สภาพแวดล้อม และประเมินสภาพแวดล้อม จัดทำโครงสร้าง และสาระต่างๆ การนำ
หลักสูตรไปใช้ในการเรียนการสอน และบริหารหลักสูตร ติดตาม ประเมินผล ปรับปรุงหลักสูตร
สถานศึกษา และรายงานผลให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

จึงสรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา คือ กระบวนการมีส่วนร่วมของ
บุคลากรภายในและภายนอกสถานศึกษา ในการวิเคราะห์ผู้เรียนและสภาพของท้องถิ่น วิเคราะห์
เอกสารหลักสูตรแกนกลาง เพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

และท้องถิ่น มีการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆ การนำหลักสูตรไปใช้ การติดตาม ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

2.4.2 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

แหล่งเรียนรู้ คือ แหล่งข้อมูลสำหรับการค้นคว้าหาความรู้ที่จะเป็นประโยชน์ในการ เรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งมีอยู่ทั้งในและนอกสถานศึกษา แหล่งเรียนรู้ประกอบด้วย สถานที่ รวมถึง บุคคล วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อในท้องถิ่นนั้นๆ

การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เพิ่มเติม และศึกษา ด้วยตนเอง ได้สะดวก จึงมีความจำเป็น โดยส่งเสริมให้มีการจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษาและ ชุมชนภายนอก โรงเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอก โรงเรียน ส่งเสริมให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ซึ่งได้มีนักวิชาการ กล่าวถึงการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549, น.23-24) กล่าวไว้ว่า การ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ มีแนวทางปฏิบัติดังนี้

1) การสำรวจการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นในเขตพื้นที่การศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียง

2) จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ให้แก่ครู สถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในบริเวณใกล้เคียง

3) จัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และประสานความร่วมมือสถานศึกษาอื่นที่จัด การศึกษาในการจัดตั้งส่งเสริม พัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน

4) ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ในการจัด กระบวนการเรียนรู้ โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น.38) ได้กล่าวถึง การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่ง เรียนรู้ มีแนวทางปฏิบัติดังนี้

1) จัดให้มีแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลายทั้งในและนอกสถานศึกษาให้เพียงพอเพียง เพื่อสนับสนุนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองกับจัดกระบวนการเรียนรู้

2) จัดระบบแหล่งการเรียนรู้ภายใน โรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น พัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ จัดให้มีห้องสมุดหมวดวิชา ห้องสมุดเคลื่อนที่ มุมหนังสือใน ห้องเรียน ห้องพิพิธภัณฑ์ ห้องมัลติมีเดีย ห้องคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ศูนย์วิชาการ ศูนย์วิทยบริการ (Resource Center) สวนสุขภาพ สวนวรรณคดี สวนธรรมะ เป็นต้น

3) จัดระบบข้อมูลแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนของสถานศึกษาของตนเอง เช่น การจัดเส้นทางต่างๆ แผนที่ และระบบในการเชื่อมโยงเครือข่ายห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดสถาบันการศึกษา พิพิธภัณฑ์ พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น

4) ส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

5) ส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ในต่างประเทศ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551ข, น.50) กล่าวว่า การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเป็นการพัฒนาผู้เรียนและครูผู้สอน รวมถึงบุคลากรภายในหน่วยงานต่างๆ และบุคลากรภายนอกที่สนใจ โดยการจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาในรูปแบบต่างๆ เช่น การพัฒนาให้มีแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ และการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ ที่มีแหล่งเรียนรู้ที่ครบถ้วนและบูรณาการทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

สำเริง แสงวิเชียร (2555, น.72) ได้สรุปว่า การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาจะต้องมีการดำเนินการทั้งในและนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย

ในขณะที่ คาวิ เจริญจิตต์ (2557, น.50) กล่าวว่า การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ เป็นการสำรวจแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกชุมชนเพื่อพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ และการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษา องค์กร ครอบครัวยุ และบุคคลในชุมชน เพื่อพัฒนาและใช้ร่วมกัน ตลอดทั้งการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาของท้องถิ่น

สุรัตน์ เครือแสง (2558, น.33) กล่าวว่า การพัฒนาแหล่งเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาทางวิชาการ ซึ่งการพัฒนาแหล่งเรียนรู้จะกระทำขึ้นเพื่อให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งแหล่งเรียนรู้นั้นอาจอยู่ภายในหรือภายนอกสถานศึกษา

จากการศึกษาจึงสรุปได้ว่า การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ คือ การสำรวจ และจัดระบบแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษา องค์กร ครอบครัวยุ และบุคคลในชุมชนในการพัฒนาให้มีแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้และใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.4.3 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา โดยสถานศึกษาจัดทำระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาทุกระดับนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอกซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึงการพัฒนาประกันคุณภาพภายในไว้ ดังนี้

พิเชษฐ อายูวรรณะ (2550, น.13) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การจัดระบบและกลไกในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินการดำเนินงานในแต่ละองค์ประกอบ คุณภาพ ดัชนีบ่งชี้ที่กำหนด เพื่อเป็นหลักประกันให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนได้มั่นใจว่า สถานศึกษานั้นๆ สามารถให้ผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานที่กำหนดและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

สำเร็จ แสงวิเชียร (2555, น.92) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กิจกรรมหรือกระบวนการที่ดำเนินการให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีระบบแบบแผน จนมีคุณภาพ ตรงตามมาตรฐานที่กำหนดไว้และตรงความมุ่งหวังของสังคม

กุลธิดา ชาวคำเขตต์ (2555, น.51) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา มีความหมาย เน้นถึงกลไกหรือกระบวนการหรือกิจกรรม ตลอดจนวิธีการปฏิบัติงานที่สถานศึกษาดำเนินการอย่างเป็นระบบ ได้มาตรฐาน เพื่อสร้างความมั่นใจว่าผู้เรียนมีคุณภาพได้มาตรฐานตามที่กำหนด หรือมี คุณลักษณะเป็นไปตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา อันเป็นการสร้างการยอมรับและความมั่นใจต่อ ผู้รับบริการและสังคม

กระทรวงศึกษาธิการ (2551ก, น.41) ได้กล่าวถึง การพัฒนาระบบคุณภาพภายในและ มาตรฐานการศึกษา มีแนวทางปฏิบัติดังนี้

- 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการ ของชุมชน
- 2) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ โดยจัดโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการพัฒนา งานและสร้างระบบประกันคุณภาพภายใน และจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ข้อมูลมีความ สมบูรณ์เรียกใช้ง่าย สะดวก รวดเร็ว ปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ
- 3) จัดทำแผนสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา (แผนกลยุทธ์/แผนยุทธศาสตร์)
- 4) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษาในการดำเนินงานหรือปฏิบัติงาน โครงการ/ กิจกรรมสถานศึกษาต้องสร้างระบบการทำงานที่เข้มแข็งเน้น การมีส่วนร่วมและวงจรการพัฒนา คุณภาพของ เดมมิ่ง (Deming Cycle) หรือที่รู้จักว่าวงจร PDCA
- 5) ตรวจสอบและทบทวนระบบคุณภาพการศึกษา โดยดำเนินการอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง สนับสนุนให้ครู ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
- 6) ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนดเพื่อรองรับ การประเมินภายนอก

7) จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) และสรุปรายงานประจำปี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและเผยแพร่ต่อสาธารณชน

กุลธิดา ซาวคำเขตต์ (2555, น.52) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหาร การจัดการเรียนการสอนตามปกติของสถานศึกษา ที่มีการวางแผน การดำเนินงาน การประเมินผลและการปรับปรุงการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เป็นการประเมินตนเองจากภายใน โรงเรียน โดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด

สำเรจ แสงวิเชียร (2555, น.98-102) กล่าวว่า การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในเป็นการดำเนินงานของสถานศึกษาร่วมกับการบริหารและจัดการศึกษา เพื่อให้คุณภาพการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานโดยมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนสำคัญ คือ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินเพื่อรับรองคุณภาพ

ซึ่งสอดคล้องกับ กาวิ เจริญจิตต์ (2557, น.56) สรุปรว่า การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาเป็นการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ จัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา และดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา ตลอดจนการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษา รวมถึงการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในและการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) และสรุปรายงานประจำปี

สรุปได้ว่า การพัฒนาระบบคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ กระบวนการ วิธีการปฏิบัติงานที่สถานศึกษาดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องในการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ จัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาและดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินเพื่อรับรองคุณภาพ ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ

2.5 โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี

โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี ซึ่งประกอบด้วยโรงเรียนที่สังกัด

1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษูปทุมธานี เขต 1 มีเขตพื้นที่บริการการศึกษา 4 อำเภอ คือ อำเภอเมืองปทุมธานี อำเภอลองหลวง อำเภอสามโคก อำเภอลาดหลุมแก้ว มีโรงเรียน

ในสังกัดภาครัฐ จำนวน 103 โรงเรียน แยกตามเขตพื้นที่อำเภอ ดังนี้ อำเภอเมืองปทุมธานี จำนวน 25 โรงเรียน อำเภอลองหลวง จำนวน 34 โรงเรียน อำเภอสามโคก จำนวน 22 โรงเรียน อำเภอลาดหลุมแก้ว จำนวน 22 โรงเรียน

2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ซึ่งมีเขตพื้นที่บริการการศึกษา 3 อำเภอ คือ อำเภอธัญบุรี อำเภอหนองเสือ อำเภอลำลูกกา มีโรงเรียนในสังกัดภาครัฐ จำนวน 67 โรงเรียน แยกตามเขตพื้นที่อำเภอ ดังนี้ อำเภอธัญบุรี จำนวน 11 โรงเรียน อำเภอลำลูกกา 30 โรงเรียน อำเภอหนองเสือ จำนวน 26 โรงเรียน

มีการกำหนดทิศทางการจัดการศึกษา ซึ่งส่งผลให้การบริหารจัดการตามภารกิจของเขตพื้นที่การศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ตามมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน 17 ตัวบ่งชี้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

มาตรฐานที่ 1 การบริหารจัดการองค์กรสู่ความเป็นเลิศ

ตัวบ่งชี้ที่ 1 การบริหารจัดการที่ดี

ตัวบ่งชี้ที่ 2 การพัฒนาองค์กรสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 3 การกระจายอำนาจและการส่งเสริมการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วม

ตัวบ่งชี้ที่ 4 การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

มาตรฐานที่ 2 การบริหารและการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

ตัวบ่งชี้ที่ 1 การบริหารงานด้านวิชาการ

ตัวบ่งชี้ที่ 2 การบริหารงานด้านงบประมาณ

ตัวบ่งชี้ที่ 3 การบริหารงานด้านบุคคล

ตัวบ่งชี้ที่ 4 การบริหารงานด้านบริหารงานทั่วไป

ตัวบ่งชี้ที่ 5 การขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

มาตรฐานที่ 3 ผลการบริหารและการจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีผลงานที่แสดงความสำเร็จและเป็นแบบอย่างได้

ตัวบ่งชี้ที่ 2 สถานศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้เรียนทุกระดับการศึกษามีคุณภาพตามหลักสูตร

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้เรียนมีคุณภาพตามจุดเน้นและสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ตัวบ่งชี้ที่ 5 ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ตัวบ่งชี้ที่ 6 ผู้เรียนมีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี

ตัวบ่งชี้ที่ 7 ประชากรวัยเรียนได้รับสิทธิและโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานเท่าเทียมกันและศึกษาในระดับสูงขึ้น

ตัวบ่งชี้ที่ 8 ความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี เกี่ยวข้องกับทุกมาตรฐานในการกำหนดทิศทางการจัดการศึกษา เพื่อการบริหารจัดการองค์กรสู่ความเป็นเลิศ ตามภารกิจของเขตพื้นที่การศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด จำเป็นต้องมีการกระจายอำนาจและการส่งเสริมการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามหลักสูตรและจุดเน้น มีสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.6.1 งานวิจัยภายในประเทศ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และการบริหารวิชาการนั้น มีงานศึกษาโดยตรงและใกล้เคียง ดังนี้

เกรียงศักดิ์ เทพจันทร์ (2551, บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 1 ผลวิจัยพบว่า 1) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 1 มีส่วนร่วมบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ และอยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน คือ ด้านการจัดทำหลักสูตร ด้านการเตรียมความพร้อม ด้านการนิเทศติดตามและประเมินผล ด้านการปรับปรุงพัฒนา และด้านการสรุปผล 2) ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 1 และขนาดสถานศึกษา ต่อระดับการมีส่วนร่วมบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้าน 3) ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปสู่แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการมีส่วนร่วมบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การ

เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมอย่างเป็นทางการและต่อเนื่อง รวมทั้งการรายงานการประเมินผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

บุญน้อม จำพล (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพจากงาน 12 ด้าน โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน จากงาน 12 ด้าน โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 5) ประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพ จากงาน 4 งาน โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 6) ประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 7) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บวรลักษณ์ ศักดิ์วิไลพร (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 พบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมทั้ง 4 ด้านของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลงานวิชาการในสถานศึกษาทั้งภาพรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับประสิทธิผลงานวิชาการในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุชน โบราณประสิทธิ์ (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษาในเขตบางขุนเทียน พบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในเขตบางขุนเทียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา พบว่า คณะกรรมการ

สถานศึกษาที่มีอายุ ประสบการณ์ทำงาน และอาชีพแตกต่างกัน มีระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วม ไม่แตกต่างกัน

รัชนิดา นิลมณี (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 3 พบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ จากมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความยึดมั่นผูกพัน การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ร่วมกัน ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงานและการไว้วางใจกันตามลำดับ 2) งานวิชาการของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ ด้านกระบวนการเรียนรู้ มีมัชฌิมเลขคณิตศาสตร์สูงสุด รองลงมาคือ หลักสูตรสถาน ศึกษาและด้านวิชาการที่ให้แก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหรือหน่วยงานอื่น มีมัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา กาญจนบุรี เขต 3 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เศรษฐชัย วิสาทาโส (2554, บทคัดย่อ) ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 2 พบว่า 1) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 อยู่ในระดับมากทั้งใน ภาพรวมและรายด้าน ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย รองลงมาคือ ด้านการออกแบบ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในการปฏิบัติ คือ การจัดทำหลักสูตรของหลักสูตร

กุลธิดา ชาวคำเขตต์ (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อำเภอแม่สาย สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ส่วน ปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา อำเภอแม่สาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า มี ปัญหาระดับน้อย และแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ สถานศึกษาร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควร มีการวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษาอย่างรอบด้านทุกปีตามมาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐาน

การศึกษาขั้นพื้นฐาน เอกลักษณะของสถานศึกษาและทิศทางของสถานศึกษา เน้นการมีส่วนร่วม
ทำงานแบบบูรณาการ จัดระบบบริหารและสารสนเทศ

จิณศิริ บุญทวี (2555, บทคัดย่อ) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของครู
กับประสิทธิผลของสถานศึกษาเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 พบว่า การมี
มีส่วนร่วมของครู และประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ความสัมพันธ์ระหว่าง
มีส่วนร่วมของครูกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2
โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

สมพิศ ลาสอน (2555, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น
พื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2
พบว่า 1) กระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอน อยู่ในระดับมาก คือ ขั้นตอน
การนำหลักสูตรไปใช้ และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ขั้นตอน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ
ขั้นตอนการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอนการประเมินปรับปรุงและพัฒนา และขั้นตอน
การจัดทำเอกสารหลักสูตร 2) ผลการเปรียบเทียบกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยการมี
มีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพ ด้านเพศ โดยภาพรวมไม่
แตกต่างกัน ส่วนด้านอายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ภาพรวมแตกต่างกัน และด้าน
องค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในกระบวนการ
พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สูงกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตำแหน่งอื่นๆ

พจนารถ วาดกลิ่น (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบ
มีส่วนร่วมกับการดำเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียนในสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ สังกัดสำนัก
การศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม และ 2) การดำเนินงาน
ด้านวิชาการ อยู่ในระดับมากทั้งโดยทางรวมและรายด้าน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมี
ส่วนร่วมกับการดำเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียนในสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ สังกัดสำนักการ
ศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อรุณวรรณ ชาญสัมพันธ์ (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพปัญหาสภาพการปฏิบัติ
และแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดการศึกษาของ
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษา

พบว่า สภาพปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดนครราชสีมา ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีปัญหามากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมด้านการบริหารงานวิชาการ

เด่นมหาชัย นันธิษา (2557, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและเกือบทุกด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน อยู่ในระดับปานกลาง 2) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกเป็น โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ โดยรวมและรายด้านเกือบทุกด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญระดับ .05 ส่วนจำแนกตามสถานภาพเป็นอยู่ภายในสถานศึกษาและอยู่นอกสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมีปัญหา คือ สถานศึกษาไม่แจ้งผลการใช้ประเมินหลักสูตรให้ทราบอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน ไม่เข้าใจรูปแบบ ระเบียบ และเกณฑ์การวัดผลการเรียนอย่างชัดเจน และมีข้อเสนอแนะว่า ควรนำผลการนิเทศของคณะกรรมการสถานศึกษาไปใช้ปรับปรุงด้านการเรียนการสอน มีการประชุมและผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาทุกครั้งที่การจัดเข้าชั้นเรียน และควรแจ้งผลการประเมินใช้หลักสูตรให้คณะกรรมการสถานศึกษารับทราบ

นพประภา ธรรมดา (2557, บทคัดย่อ) ศึกษาบทบาทและแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการประกันคุณภาพการภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการประกันคุณภาพการภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีข้อเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาแนวการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดทำรายงานประเมิน

คุณภาพภายในประจำปี ส่วนแนวทางในการส่งเสริมบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการประกันคุณภาพการภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 คือ สถานศึกษาควรสร้างความเข้าใจให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในบทบาทหน้าที่ของตนเอง เช่น การจัดทำคู่มือการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และบริบทของสถานศึกษานั้นๆ เสนอให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นชอบ และเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น โดยจัดประชุมอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง เช่น การประชุมสภากาแฟ การประชุมเชิงวิชาการ การจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสถานศึกษา ซึ่งจัดควบคู่กันไปทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

คำวิ เจริญจิตต์ (2557, บทคัดย่อ) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ พบว่า 1) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ โดยภาพรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การบริหารวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ โดยภาพรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ของ โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุรัตน์ เครือแสง (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการบริหารวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์ประสานงานทางการศึกษา หันคา 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมต่อการบริหารวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา ในศูนย์ประสานงานทางการศึกษา หันคา 1 อยู่ในระดับมาก โดยระดับปัญหามากไปน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน

นงคราญ สุกระมณี (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลกาญจนบุรี พบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลกาญจนบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา

สังกัดเทศบาลกาญจนบุรี จำแนกตามประเภทการทำงานในภาพรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05

2.6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

จากการศึกษางานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและการบริหารวิชาการนั้น มีงานศึกษาโดยตรงและใกล้เคียง ดังนี้

ชูเลอร์ (Schuler, 1990, p.2595-A) ได้วิจัยการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจ ด้านการศึกษาในมหาวิทยาลัยมินนอโซดา สหรัฐอเมริกา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา รูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ พบว่า ประชาชนมีความกระตือรือร้นที่จะเข้ามามีส่วนร่วม นอกจากนี้พบว่า การเข้ามามีส่วนร่วมอย่างไม่มีประสิทธิภาพเกิดจากบกพร่องในการสื่อสาร ปัญหาของการมีส่วนร่วม ได้แก่ ระดับของการเข้ามามีส่วนร่วมเพียงเรื่องเดียว การเข้ามาโดยขาดความเข้าใจในสถานการณ์ทั้งหมด ขาดข้อตกลงเกี่ยวกับขอบเขตการมีส่วนร่วม เป็นต้น

ปาทีโม (Patemo, 1999) ได้วิจัย การรับรู้ของสมาชิกคณะกรรมการ โรงเรียนและศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครูที่เป็นจริงและคาดหวัง โดยศึกษาการมีส่วนร่วมในด้านวิชาต่างๆ คือ การวางแผน การกำหนดนโยบาย การพัฒนาการสอน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน บุคลากรที่ทำงานเกี่ยวกับนักเรียน บุคลากรของโรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง การพัฒนาบุคคล และงบประมาณ การเก็บข้อมูลใช้แบบสำรวจ สอบถามคณะกรรมการ โรงเรียนจำนวน 101 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 75 คน จากการศึกษาพบว่า สมาชิกคณะกรรมการ โรงเรียนรับรู้การมีส่วนร่วมของครูที่เป็นจริง และความหวังในเรื่องการตัดสินใจเชิงเทคนิคที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การพัฒนาหลักสูตรการสอน และบุคลากรที่ทำงานเกี่ยวกับนักเรียน ส่วนศึกษานิเทศก์รับรู้ในลักษณะคล้ายคลึงกับคณะกรรมการดังกล่าว แต่ที่เพิ่มเติมคือ มีความคาดหวังในการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาบุคลากรทั้งสองกลุ่มมีความรู้เกี่ยวกับการมีบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังกับผู้ปกครองน้อยมาก ในด้านที่เกี่ยวกับการตัดสินใจเชิงปริมาณที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ และพัฒนาบุคลากร สมาชิกคณะกรรมการ โรงเรียนไม่มีผลทำให้การรับรู้บทบาทหน้าที่ที่แท้จริงและบทบาทที่คาดหวังเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครูต่างกัน

โกลด์ (Gold, 2000) ได้วิจัย การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยเน้นการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชน ผู้ปกครอง และนักการศึกษา ซึ่งเป็นถือเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาในรัฐฟิลาเดลเฟีย ผลการวิจัยพบว่า การจัดการของชุมชนเป็นสื่อการระหว่างผู้ปกครอง ครอบครัว และ โรงเรียน เพื่อเป้าหมายในการเสริมสร้างการอ่านออกเขียนได้และการเรียนรู้

ให้สอดคล้องกับชุมชน ทำให้ผู้ปกครองและนักการศึกษา ทำให้เกิดทรัพยากรที่มีคุณค่าทั้งในด้านสังคมและวัฒนธรรมให้แก่โรงเรียน

ออสโตรว์ (Ostrow, 2002) ได้วิจัย การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง การเข้ามาเกี่ยวข้องกับโรงเรียนของบุตรหลานของตนของผู้อพยพชาวซาลวาเดอร์และชาวกัวเตมาลา โดยศึกษาประเด็นปัญหาที่เผชิญหน้ากับผู้อพยพ ซึ่งเป็นช่องทางที่จะเข้าใจว่า ทำไมผู้ปกครองนักเรียนชาวซาลวาเดอร์และชาวกัวเตมาลา จึงต้องเข้ามาเกี่ยวข้องกับผู้อพยพชาติอื่นๆ ในการศึกษาของบุตรหลานของตน ผู้ปกครองชาวซาลวาเดอร์และชาวกัวเตมาลาต้องอดทนต่อความทุกข์ยากอย่างสาหัส ก่อนเข้าไปอยู่ในสหรัฐอเมริกา การมาตั้งถิ่นฐานใหม่และการปรับตัวเข้ากับสังคมสหรัฐอเมริกาได้รับอิทธิพลจากประสบการณ์ที่ยากลำบากในสงครามกลางเมือง และการเดินทางอพยพที่ตรากตรำอย่างหนักมาสู่สหรัฐอเมริกา การสัมภาษณ์ผู้ปกครองชาวซาลวาเดอร์และชาวกัวเตมาลา จำนวน 18 คน ต้องใช้ภาษาสเปนซึ่งอาศัยอยู่ในบริเวณเมืองบอสตัน บุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนของรัฐบาล คำถามที่สัมภาษณ์มุ่งเน้นว่าผู้วิจัยเกี่ยวข้องกับโรงเรียนของบุตรหลานของตนได้อย่างไรบ้าง ชีวิตก่อนหน้านั้นในเอลซาลวาเดอร์และกัวเตมาลาเป็นอย่างไร การเดินทางมายังสหรัฐอเมริกาเป็นอย่างไร กระบวนการบูรณาการเข้ากับสังคมอเมริกาเป็นอย่างไร ผลการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ปกครองที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนน้อยที่สุดเคยทุกข์ยากมากที่สุดจากภัยสงครามกลางเมืองประเทศของตน มีครอบครัวขยายขนาดเล็กในเขตสงคราม ได้รับแรงจูงใจหนีออกจากประเทศน้อยกว่าตอนที่เข้าสหรัฐอเมริกา อายุยังน้อยได้รับการศึกษาน้อยและพูดภาษาอังกฤษได้น้อย ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบาย คือ การจัดสารสนเทศให้กับบุคลากรของโรงเรียนเกี่ยวกับประวัติที่เป็นเอกภาพของผู้อพยพ โรงเรียนควรให้ผู้ปกครองรู้ว่าโรงเรียนคาดหวังอะไรจากผู้อพยพ และประโยชน์อะไรบ้างที่ได้จากการมีส่วนร่วมและตกเป็นของบุตรหลานผู้อพยพ ผู้ปกครองที่พูดภาษาได้น้อยจะได้ประโยชน์จากชั้นที่เรียนภาษาอังกฤษที่เป็นภาษาที่สอง และมีการบริการแก่ผู้พูดสองภาษามากขึ้น โปรแกรมที่เชื่อมโยงผู้ปกครองที่พูดภาษาอังกฤษได้น้อย เข้ากับผู้ปกครองที่พูดภาษาอังกฤษได้สองภาษาจะช่วยเพิ่มการมีส่วนร่วมมากขึ้น และจะจัดหาบริการที่ต้องการให้ได้มากขึ้น โดยไม่ต้องอาศัยบุคลากรของโรงเรียน

พูโลส (Poulos, 2005) ได้วิจัยเรื่อง คณะกรรมการ โรงเรียนและความสำเร็จของนักเรียน : ควรเป็นเวลาที่ต้องคิดทบทวนเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการในสถานศึกษาของรัฐหรือไม่? การวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าคณะกรรมการ โรงเรียนของรัฐจำเป็นต้องทบทวนหน้าที่ต่อการจัดตั้งมาตรฐานการประสบความสำเร็จของนักเรียน คณะกรรมการละทิ้งหน้าที่ด้านการศึกษานักเรียนให้เป็นที่หน้าของอาจารย์ การวิจัยนี้เป็นการออกแบบเพื่อแนะนำคณะกรรมการระดับสูงในท้องถิ่นของโรงเรียน ให้มีความตระหนักในการปฏิบัติงานที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อความสำเร็จของนักเรียนในสามข้อ ได้แก่

ความสำเร็จของนักเรียนใครเป็นผู้ตัดสินใจว่า สิ่งใดเป็นบทบาทของคณะกรรมการ โรงเรียนที่ควรกระทำ คณะกรรมการควรจัดทำมาตรฐานหรือไม่ และที่ผ่านมาคณะกรรมการได้แสดงบทบาทใดบ้าง ผลการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ได้ข้อสรุปว่า สมาชิกคณะกรรมการควรอุทิศตนให้กับท้องถิ่น ไม่มีระเบียบวาระซ่อนเร้นที่ยังคงอยู่ เป้าหมายของคณะกรรมการ คือ เพื่อให้นักเรียนประสบความสำเร็จ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกฝ่ายเข้ามามีบทบาทในการร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมพัฒนางานและร่วมประเมินผลในกิจกรรมของสถานศึกษา โดยเฉพาะการบริหารวิชาการซึ่งเป็นหัวใจหลักของการบริหารจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการจะทำให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จ นักเรียนมีคุณภาพและมาตรฐานตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี สำหรับตัวแปรที่ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และตัวแปรที่เกี่ยวกับการบริหารวิชาการ ได้แก่ (1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (2) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (3) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปวางแผนการบริหารจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารวิชาการต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ซึ่งได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.3 การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้การวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ตัวแทนครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จำนวน 170 แห่ง

โดยให้ข้อมูลมาจากผู้บริหารสถานศึกษา 170 คน ตัวแทนครูผู้สอน 170 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 1,640 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 1,980 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ตัวแทนครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ได้กำหนดหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง เครซี และ มอร์แกน (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2550, น.49) ได้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 653 คน เป็นผู้บริหารสถานศึกษาทั้งหมด 170 คน ตัวแทนครู 170 คน โดยผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) สำหรับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น

พื้นฐาน จำนวน 313 คน โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ปรากฏดัง ตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่ง

ผู้ให้ข้อมูล	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ผู้บริหารสพป. ปท เขต 1	103	103
ผู้บริหารสพป. ปท เขต 2	67	67
ตัวแทนครูสพป. ปท เขต 1	103	103
ตัวแทนครูสพป. ปท เขต 2	67	67
รวม	340	340
กรรมการสถานศึกษาสพป.ปท เขต 1	1,009	
กรรมการสถานศึกษาสพป.ปท เขต 2	631	
รวม	1,640	313
รวมทั้งสิ้น	1,980	653

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยผู้วิจัยได้สร้าง และพัฒนาขึ้นภายใต้กรอบแนวคิดและทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทบุคลากร ประสบการณ์ในการทำงานในโรงเรียนปัจจุบัน ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ โดยมีลักษณะการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3) การมีส่วนร่วมในการรับ ประโยชน์ และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนประยุกต์ตามแนวทางของ Likert (Likert Five's Rating Scale) ได้กำหนดค่าคะแนนของคะแนนช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีส่วนร่วมระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีส่วนร่วมระดับมาก
- 3 หมายถึง มีส่วนร่วมระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีส่วนร่วมระดับน้อย

1 หมายถึง มีส่วนร่วมระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating
Scale) ชนิด 5 ระดับ โดยศึกษาเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ 3 ด้าน 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 3) การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา

โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนประยุกต์ตามแนวทางของ Likert (Likert Five's Rating Scale)
ได้กำหนดค่าคะแนนของคะแนนช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับมาก

3 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับน้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับน้อยที่สุด

3.3 การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.3.1 ศึกษาทฤษฎี หลักการ เอกสาร วรรณกรรม และงานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับการมี
ส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การบริหารวิชาการ และความสัมพันธ์
ของการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการ

3.3.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวล กำหนดขอบเขตของเนื้อหาเพื่อดำเนินการ
สร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเนื้อหา และกรอบแนวคิดของการวิจัย

3.3.3 วิเคราะห์ข้อคำถาม เพื่อสร้างแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และแบบสอบถาม
มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

3.3.4 เสนอแบบสอบถามฉบับร่างต่ออาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ
ความถูกต้องและเหมาะสมของเนื้อหา สำนวนภาษาที่ใช้ จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง
สมบูรณ์ต่อไปเพื่อนำไปตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือต่อไป

3.3.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหา
จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของเครื่องมือ เพื่อพิจารณา
ความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของเครื่องมือ และนำมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง
(Index of Item Objective Congruence: IOC)

การให้คะแนนผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนให้คะแนนตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

+1 เมื่อ ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจในคำตอบนั้นมีความตรงตามเนื้อหา

0 เมื่อ ผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจในคำตอบนั้นมีความตรงตามเนื้อหา

-1 เมื่อ ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจในคำตอบนั้นไม่มีความตรงตามเนื้อหา

เกณฑ์ในการพิจารณาเลือกข้อคำถาม พิจารณาจากข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องไม่ต่ำกว่า 0.50

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน นำค่ามาหาความสอดคล้อง (ภาคผนวก ง) ผลการตรวจสอบสรุปประเด็นโดยหาค่า IOC พบว่า ข้อคำถามมีค่าระหว่าง 0.60-1.00

3.3.6 นำแบบสอบถามที่แก้ไขตามผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะแล้วไปทดลองใช้ (Try out) ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการทดลองในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 30 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ตัวแทนครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของแบบสอบถามและนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของคอนบรอก (Cronbach, 1970, p.161 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2555)

ผลการทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา พบว่า แบบสอบถามตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99 และ ตอนที่ 3 การบริหารวิชาการ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.99 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.92 จึงมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล

3.3.7 ได้นำเครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 ติดต่อประสานงานกับงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.4.2 นำแบบสอบถามพร้อมทั้งหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งกำหนดวัน เวลา ขอรับแบบสอบถามคืนภายใน 15 วัน

3.4.3 เก็บรวบรวมแบบสอบถามและติดตามแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับคืน และแจกแบบสอบถามอีกครั้งในโรงเรียนที่แบบสอบถามสูญหาย โดยขยายเวลาอีก 5 วัน

3.4.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมมาดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

3.5.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ และลงรหัส เพื่อนำข้อมูลมาประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

3.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ โดยมีลักษณะการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3) การมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการให้ความหมายของคะแนนเฉลี่ยแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ซึ่งกำหนดตามแนวทางของ ลิเคิร์ต (Likert Scale) ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, น.103)

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 3) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการให้ความหมายของคะแนนเฉลี่ยแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ซึ่งกำหนดตามแนวทางของ ลิเคิร์ต (Likert Scale) ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, น.103)

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ระดับการบริหารวิชาการมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ระดับการบริหารวิชาการมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ระดับการบริหารวิชาการปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ระดับการบริหารวิชาการน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ระดับการบริหารวิชาการน้อยที่สุด

นำข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 และ ตอนที่ 3 มาหาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) โดยใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553, น.316) แปลความหมาย ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.71-1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.31-0.70 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.01-0.30 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.00 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์กัน

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) ค่าร้อยละ (Percentage) 2) ค่าความถี่ (Frequency) 3) ค่าเฉลี่ย (Mean) 4) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) 5) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และตอบคำถามการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา ตัวแทนครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 170 โรงเรียน จำนวน 653 คน โดยได้รับแบบสอบถามคืนมาครบถ้วนสมบูรณ์ จากนั้นนำมาวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยายตามลำดับ ดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

4.2 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.3 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี

4.4 การวิเคราะห์การบริหารวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี

4.5 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ แทนความหมาย ดังนี้

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

r แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

X แทน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

SUM A แทน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

SUM B แทน การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

SUM C	แทน	การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์
SUM D	แทน	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล
Y	แทน	การบริหารวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษา
SUM E	แทน	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
SUM F	แทน	การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
SUM G	แทน	พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้บริหารสถานศึกษา ตัวแทนครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี มีจำนวน 653 ฉบับ เมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน

N = 653		
ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	364	55.7
หญิง	289	44.3
2. อายุ		
ต่ำกว่า 25 ปี	7	1.1
25 – 34 ปี	86	13.2
35 – 44 ปี	118	18.1
45 – 54 ปี	232	35.5
มากกว่า 55 ปีขึ้นไป	210	32.2

ตารางที่ 4.1 จำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน (ต่อ)

N = 653

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	177	27.1
ปริญญาตรี	257	39.4
ปริญญาโท	197	30.2
สูงกว่าปริญญาโท	22	3.4
4. ตำแหน่ง		
ผู้บริหารสถานศึกษา	170	26.0
ตัวแทนครู	170	26.0
คณะกรรมการสถานศึกษา	313	48.0
5. ประสบการณ์ในการทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	160	24.5
5 – 9 ปี	237	36.3
10 – 14 ปี	97	14.9
มากกว่า 14 ปีขึ้นไป	159	24.3
รวม	653	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 364 คน คิดเป็นร้อยละ 55.7 มีอายุ 45-54 ปี จำนวน 232 คน คิดเป็นร้อยละ 35.5 มีระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวน 257 คน คิดเป็นร้อยละ 39.4 เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 313 คน คิดเป็นร้อยละ 48.00 และมีประสบการณ์ในการทำงาน 5-9 ปี จำนวน 237 คน คิดเป็นร้อยละ 36.3

4.3 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี

จากการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน
ประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(S.D.) จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 653 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.73	0.80	มาก	1
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	3.63	0.76	มาก	3
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	3.17	0.92	ปานกลาง	4
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.64	0.77	มาก	2
รวม	3.54	0.71	มาก	

จากตารางที่ 4.2 พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ
โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.54$, S.D.=0.71) เมื่อ
พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.73$, S.D.=0.80)
รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X}=3.64$, S.D.=0.77) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ
($\bar{X}=3.63$, S.D.=0.76) และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=3.17$, S.D.=
0.92)

เมื่อวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน
ประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี รายด้าน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 4.3 – 4.6

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
 ชั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ด้านการมีส่วนร่วมในการ
 ตัดสินใจ

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมอภิปรายปัญหาหรือความต้องการของโรงเรียน	4.05	0.76	มาก
2. คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมจัดลำดับความสำคัญของปัญหา	3.94	0.82	มาก
3. คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้คิดริเริ่มโครงการในโรงเรียน	3.42	1.07	ปานกลาง
4. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการเลือกโครงการของโรงเรียน	3.63	0.99	มาก
5. คณะกรรมการสถานศึกษาคิดริเริ่มงานหรือกิจกรรมใหม่ๆสำหรับโรงเรียน	3.50	1.14	มาก
6. คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมตัดสินใจในระหว่างการดำเนินงานของโรงเรียน	3.86	0.83	มาก
รวม	3.73	0.80	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.73$, S.D.=0.80) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมอภิปรายปัญหาหรือความต้องการของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.05$, S.D.=0.76) รองลงมาคือ คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ($\bar{X}=3.94$, S.D.=0.82) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้คิดริเริ่มโครงการในโรงเรียน ($\bar{X}=3.42$, S.D.=1.07)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
 ชั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ด้านการมีส่วนร่วมในการ
 ดำเนินการ

การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. คณะกรรมการสถานศึกษาสนับสนุนงบประมาณแก่ โรงเรียน	3.64	1.03	มาก
2. คณะกรรมการสถานศึกษาสนับสนุนด้านแรงงานให้กับ โรงเรียน	3.72	0.95	มาก
3. คณะกรรมการสถานศึกษาเข้าร่วมเป็นวิทยากรภายนอก ภูมิปัญญาท้องถิ่นในโรงเรียน	3.67	0.96	มาก
4. คณะกรรมการสถานศึกษาสนับสนุน วัสดุอุปกรณ์ สื่อการ เรียนการสอนให้กับโรงเรียน	3.64	0.92	มาก
5. คณะกรรมการสถานศึกษาประสานงานกับโรงเรียนด้านการ บริหารงานวิชาการอย่างสม่ำเสมอ	3.66	0.93	มาก
6. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงาน วิชาการให้มีประสิทธิภาพ	3.46	0.92	มาก
รวม	3.63	0.76	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของ
 โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ โดยภาพรวมอยู่ใน
 ระดับมาก ($\bar{X}=3.63$, S.D.=0.76) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาสนับสนุน
 ด้านแรงงานให้กับโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.72$, S.D.=0.95) รองลงมาคือ คณะกรรมการ
 สถานศึกษาเข้าร่วมเป็นวิทยากรภายนอก ภูมิปัญญาท้องถิ่นในโรงเรียน ($\bar{X}=3.67$, S.D.=0.96) ส่วนข้อ
 ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการให้มี
 ประสิทธิภาพ ($\bar{X}=3.46$, S.D.=0.92)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
 ชั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ด้านการมีส่วนร่วมในการ
 รับผลประโยชน์

การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การมีส่วนร่วมกับโรงเรียนทำให้คณะกรรมการสถานศึกษามีรายได้เพิ่มขึ้น	2.51	1.41	ปานกลาง
2. คณะกรรมการสถานศึกษามีโอกาสได้รับการศึกษาจากโรงเรียน โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย	2.77	1.44	ปานกลาง
3. คณะกรรมการสถานศึกษาได้รับสวัสดิการและการบริการจากโรงเรียน เช่น กระเช้าของขวัญ การนำนักเรียนเข้าเรียน	3.03	1.35	ปานกลาง
4. การมีส่วนร่วมกับโรงเรียนทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาได้รับการยอมรับนับถือ	3.81	0.88	มาก
5. คณะกรรมการสถานศึกษาได้รับอำนาจในการดำเนินงานกิจกรรมของโรงเรียน	3.48	1.01	ปานกลาง
6. การมีส่วนร่วมกับโรงเรียนทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาต้อง เสียสละทุนทรัพย์เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียน	3.40	1.08	ปานกลาง
รวม	3.17	0.92	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.17$, S.D.=0.92) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ การมีส่วนร่วมกับโรงเรียนทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาได้รับการยอมรับนับถือ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.81$, S.D.=0.88) รองลงมาคือ คณะกรรมการสถานศึกษาได้รับอำนาจในการดำเนินงานกิจกรรมของโรงเรียน ($\bar{X}=3.48$, S.D.=1.01) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การมีส่วนร่วมกับโรงเรียนทำให้คณะกรรมการสถานศึกษามีรายได้เพิ่มขึ้น ($\bar{X}=2.51$, S.D.=1.41)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
 ชั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ด้านการมีส่วนร่วมในการ
 ประเมินผล

การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. คณะกรรมการสถานศึกษา ร่วมประชุมทบทวนและ ประเมินผลการดำเนิน โครงการตามแผนปฏิบัติการ ประจำปีของโรงเรียน	3.90	0.85	มาก
2. คณะกรรมการสถานศึกษามีบทบาทในการประเมิน คุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียน	3.87	0.84	มาก
3. คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมเป็นคณะทำงานวิจัยหรือ ประเมินผลโครงการของโรงเรียน	3.12	1.15	ปานกลาง
4. คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมประชุมกลุ่มย่อยแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นในการดำเนินงานของโรงเรียน	3.65	1.00	มาก
5. คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมพิจารณาผลการประเมิน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำโครงการครั้งต่อไป	3.59	0.93	มาก
6. คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมพิจารณาผลการประเมิน เพื่อเป็นแนวทางในการทำงาน หรือกิจกรรมครั้งต่อไป	3.71	0.91	มาก
รวม	3.64	0.77	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของ
 โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ใน
 ระดับมาก ($\bar{X}=3.64$, S.D.=0.77) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมประชุม
 ทบทวนและประเมินผลการดำเนิน โครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
 ($\bar{X}=3.90$, S.D.=0.85) รองลงมาคือ คณะกรรมการสถานศึกษามีบทบาทในการประเมินคุณภาพทาง
 การศึกษาของโรงเรียน ($\bar{X}=3.87$, S.D.=0.84) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ คณะกรรมการสถานศึกษา
 ($\bar{X}=3.12$, S.D.=1.15)

4.4 ผลการวิเคราะห์การบริหารวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี

จากการศึกษาระดับการบริหารวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 653 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี

การบริหารวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.20	0.98	ปานกลาง	3
2. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้	3.67	0.83	มาก	1
3. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.64	0.82	มาก	2
รวม	3.50	0.81	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.7 พบว่า การบริหารวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.50$, S.D.=0.81) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.67$, S.D.=0.83) รองลงมา คือ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X}=3.64$, S.D.=0.82) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X}=3.20$, S.D.=0.98)

เมื่อวิเคราะห์การบริหารวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแยกตามรายด้าน ได้ผลดังตารางที่ 4.8 – 4.10

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษา
 ชั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ด้านการพัฒนาหลักสูตร
 สถานศึกษา

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมวิเคราะห์ผู้เรียนและ สภาพ ของท้องถิ่น	3.36	1.01	ปานกลาง
2. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมวิเคราะห์เอกสาร หลักสูตร แกนกลาง	3.07	1.15	ปานกลาง
3. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และท้องถิ่น	3.05	1.25	ปานกลาง
4. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมจัดทำโครงสร้าง หลักสูตร และสาระต่างๆ	3.23	1.03	ปานกลาง
5. คณะกรรมการสถานศึกษาติดตามประเมินผลการนำหลักสูตร ไปใช้	3.18	1.09	ปานกลาง
6. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมปรับปรุงหลักสูตรของ โรงเรียน			
รวม	3.20	0.98	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.8 พบว่า การบริหารวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของ
 โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ใน
 ระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.20$, S.D.=0.98) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วน
 ร่วมวิเคราะห์ผู้เรียนและสภาพของท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.36$, S.D.=1.01) รองลงมาคือ
 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของ
 ผู้เรียนและท้องถิ่น ($\bar{X}=3.32$, S.D.=1.08) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ คณะกรรมการสถานศึกษามี
 ส่วนร่วมจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆ ($\bar{X}=3.05$, S.D.=1.25)

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

การพัฒนาแหล่งเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมสำรวจ และจัดระบบ แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน	3.41	1.02	ปานกลาง
2. คณะกรรมการสถานศึกษาประสานความร่วมมือกับองค์กร ครอบครัวและบุคคลในชุมชน ในการพัฒนาให้มีแหล่งเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในโรงเรียน	3.70	0.91	มาก
3. คณะกรรมการสถานศึกษาประสานความร่วมมือกับโรงเรียน องค์กร ครอบครัว และบุคคลในชุมชนในการพัฒนาให้มี แหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในชุมชน	3.75	0.89	มาก
4. คณะกรรมการสถานศึกษาส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้และ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.82	0.93	มาก
รวม	3.67	0.83	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า การมีบริหารวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.67$, S.D.=0.83) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ คณะกรรมการสถานศึกษาส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.82$, S.D.=0.93) รองลงมา คือ คณะกรรมการสถานศึกษาประสานความร่วมมือกับโรงเรียน องค์กร ครอบครัว และบุคคลในชุมชนในการพัฒนาให้มีแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในชุมชน ($\bar{X}=3.75$, S.D.=0.89) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมสำรวจ และจัดระบบแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน ($\bar{X}=3.41$, S.D.=1.02)

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษา
 ชั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ด้านการพัฒนาระบบ
 ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดระบบ บริหาร และสารสนเทศ	3.12	1.25	ปานกลาง
2. คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมปฏิบัติงานกับโรงเรียนอย่าง ต่อเนื่อง	3.90	0.82	มาก
3. คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน	3.66	0.96	มาก
4. คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมดำเนินงานตามแผนพัฒนา คุณภาพโรงเรียน	3.79	0.93	มาก
5. คณะกรรมการสถานศึกษาตรวจสอบคุณภาพและการ ประเมินเพื่อรับรองคุณภาพของโรงเรียนให้สอดคล้อง กับมาตรฐานการศึกษาของชาติ	3.72	0.93	มาก
รวม	3.64	0.82	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า การบริหารวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของ
 โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.64$, S.D.=0.82) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คณะกรรมการ
 สถานศึกษาร่วมปฏิบัติงานกับโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.90$, S.D.=0.82) รองลงมา
 คือ คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพโรงเรียน ($\bar{X}=3.79$, S.D.=0.93)
 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ คณะกรรมการสถานศึกษาส่วนร่วมในการจัดระบบบริหารและ
 สารสนเทศ ($\bar{X}=3.12$, S.D.=1.15)

4.5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี

4.5.1 ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี

ตัวแปร	SUM A	SUM B	SUM C	SUM D	X	Y
SUM A	1.00					
SUM B	.795**	1.00				
SUM C	.584**	.587**	1.00			
SUM D	.764**	.752**	.630**	1.00		
X	.893**	.888**	.819**	.894**	1.00	
Y	.745**	.723**	.655**	.833**	.844**	1.00

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวม (X) และ (Y) มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ 0.844

จากการวิเคราะห์ข้อมูล จึงสรุปค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
 ชั้นพื้นฐานกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี

(N = 653)

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา (X)	การบริหารวิชาการ (Y)	
	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	ระดับความสัมพันธ์
1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (SUM A)	0.745	สูง
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (SUM B)	0.723	สูง
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (SUM C)	0.655	ปานกลาง
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (SUM D)	0.833	สูง
การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา (X)	0.844	สูง

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ 0.844 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล ($r=0.833$) การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ ($r=0.745$) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ($r=0.723$) และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($r=0.655$) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี 2) ระดับการบริหารวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ตัวแทนครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี 170 โรงเรียน จำนวนประชากรทั้งสิ้น 653 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน จำนวนข้อคำถามทั้งหมด 39 ข้อ จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัย หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการหาค่าความเชื่อมั่น และความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม โดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาและด้านวัดผล ประเมินผล จำนวน 5 ท่าน และนำไปหาค่า IOC หลังจากนั้น Try Out ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 คน ก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอข้อสรุปผลการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

- 5.1 สรุปผลการวิจัย
- 5.2 อภิปรายผล
- 5.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัย

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา ตัวแทนครู และคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 653 คน พบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 364 คน คิดเป็นร้อยละ 55.7 มีอายุ 45-54 ปี จำนวน 232 คน คิดเป็นร้อยละ 35.5 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 257 คน คิดเป็นร้อยละ 39.4 เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 313 คน คิดเป็นร้อยละ 48.00 และมีประสบการณ์ในการทำงาน 5-9 ปี จำนวน 237 คน คิดเป็นร้อยละ 36.3

5.1.1 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ส่วนร่วม ในการตัดสินใจ และที่มีการปฏิบัติระดับน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และเมื่อ แยกเป็นรายด้าน ผลการวิจัยมีดังนี้

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า ในภาพรวมมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมอภิปรายปัญหาหรือความต้องการของโรงเรียน และที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้คิดริเริ่ม โครงการในโรงเรียน

การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ พบว่า ในภาพรวมมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาสนับสนุนด้านแรงงาน ให้กับโรงเรียน และที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงาน วิชาการให้มีประสิทธิภาพ

การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมกับโรงเรียนทำให้คณะกรรมการ สถานศึกษาได้รับการยอมรับนับถือ และที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมกับโรงเรียนทำให้ คณะกรรมการสถานศึกษามีรายได้เพิ่มขึ้น

การมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมประชุมทบทวนและประเมินผล การดำเนินโครงการตามแผนปฏิบัติการ ประจำปีของโรงเรียน และที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ คณะ กรรมการสถานศึกษาร่วมเป็นคณะทำงานวิจัยหรือประเมินผลโครงการของโรงเรียน

5.1.2 การบริหารวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี อยู่ในระดับปานกลาง ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การพัฒนา แหล่งเรียนรู้ และที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผลวิจัยมีดังนี้

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางที่มีการ ปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมวิเคราะห์ผู้เรียนและสภาพ ของท้องถิ่น และที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมจัดทำโครงสร้าง หลักสูตรและสาระต่างๆ

การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อ

พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมสำรวจ และจัดระบบแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน

การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมปฏิบัติงานกับโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ คณะกรรมการสถานศึกษาส่วนร่วมในการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

5.1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ในแต่ละด้านของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์กันสูงที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลกับการบริหารวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา และด้านที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์กับการบริหารวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา

5.2 การอภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ผลของการวิจัยนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

5.2.1 จากผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีความสัมพันธ์ต่ำสุดเนื่องจากปัจจุบันคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนใหญ่เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและได้รับการยอมรับทางสังคม รวมทั้งยังเข้าใจบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมากขึ้น อีกทั้งกระแสการปฏิรูปการศึกษาทำให้ชุมชนเกิดการตื่นตัว และมีความต้องการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การเข้ามาเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นในโรงเรียน การบริจาคสิ่งของและวัสดุอุปกรณ์เพื่อการเรียนการสอน การบริจาคเงินการจัดสร้างแหล่งเรียนรู้ที่มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน ประกอบกับแผนการศึกษา

แห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2559) ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจไปยังภาคเอกชน ประชาชน ประชาสังคม และภาคส่วนของสังคมได้มีส่วนร่วมและส่งเสริมการศึกษา เพื่อพัฒนา มาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญน้อม จำพล (2551, น.193) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความร่วมมือของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับประสิทธิภาพ การบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชน โบราณประสิทธิ์ (2554, น.174) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษาในเขตบางขุนเทียน ผลการวิจัยพบว่า ใน ภาพรวมคณะกรรมการสถานศึกษามีการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษาในเขตบาง ขุนเทียน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ และ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

5.2.1.1 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียน ประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมอภิปรายปัญหาหรือความต้องการของ โรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้คิดริเริ่มโครงการในโรงเรียน เนื่องจากการบริหารงานและจัดการศึกษาในปัจจุบันนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาได้ยึดหลักการบริหาร แบบมีส่วนร่วมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คือ การเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามาร่วม ตัดสินใจในการดำเนินงานของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ รัชนิดา นิลมณี (2554, น.44) กล่าวว่า หัวใจ สำคัญของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คือ การที่สถานศึกษาได้บริหารงานที่เป็นไปตามความ ต้องการ ความจำเป็นของสถานศึกษาเอง โดยคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร สถานศึกษา ตัวแทนครู ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิ ตัวแทนนักเรียน ฯลฯ มีอำนาจ หน้าที่ ความรับผิดชอบและการตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อการแก้ปัญหาและการจัด กิจกรรมการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพเพื่อการพัฒนาโรงเรียน และ ทิพย์ภาภรณ์ มาศจันทร์ (2553, น.9) กล่าวว่า บุคคลระดับปฏิบัติสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง ลักษณะการบริหารแบบมี ส่วนร่วมนั้นเกิดจากบุคคลผู้นำแบบประชาธิปไตยที่บริหารงานด้วยโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการ มีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้บุคคลมีส่วนร่วม ไม่ว่าจะให้ความร่วมมือในการตัดสินใจ หรือมีส่วนร่วมใน การแสดงความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง หรือทุกขั้นตอน

ในกระบวนการบริหาร ย่อมสร้างความภาคภูมิใจในความมีส่วนร่วมแก่บุคคล จะนำมาซึ่งความผูกพัน และความยินยอมรับการปฏิบัติงานอันเกิดจากการมีส่วนร่วมนั้นๆ โดยปราศจากการโต้แย้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธน โบราณประสิทธิ์ (2554, น.174) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วม ในโรงเรียนประถมศึกษาในเขตบางขุนเทียน ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พจนารถ วาดกลิ่น (2556, น.66) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียนในสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีการปฏิบัติในระดับมาก เช่นกัน

5.2.1.2 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาสนับสนุนด้านแรงงานให้กับโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ คณะกรรมการสถานศึกษาเข้าร่วมเป็นวิทยากรภายนอก ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในโรงเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ เนื่องจากโรงเรียนได้ประสานงานกับคณะกรรมการอยู่อย่างสม่ำเสมอมีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อขอความเห็นและการดำเนินงานของโรงเรียน ทำให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมรับรู้และสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนในรูปแบบของการเสียสละเวลา และแรงงานในการช่วยเหลืองานโรงเรียน การเสียสละทุนทรัพย์และร่วมเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือวิทยากรภายนอก ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, น.5-7) กล่าวว่า การจัดการศึกษาให้ยึดหลักเป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การพัฒนาสาระและกระบวนการการเรียนรู้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง การจัดโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการกระจายอำนาจ มีการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนาและสถาบันสังคมอื่นๆ ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา รู้จักเลือกสรร ภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน หมายความว่า ทุกภาคส่วนของสังคมจำเป็นต้องมีส่วนร่วมทางการศึกษา ชุมชนจึงเป็นส่วนสำคัญยิ่งที่ต้องเข้าร่วมในการจัดการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธน โบราณประสิทธิ์ (2554, น.175) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษาในเขตบางขุนเทียน ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของ

คณะกรรมการสถานศึกษาในด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของ พจนารถ วาดกลิ่น (2556, น.66) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียนในสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินการในภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก เช่นกัน

5.2.1.3 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การมีส่วนร่วมกับโรงเรียนทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาได้รับการยอมรับนับถือ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ คณะกรรมการสถานศึกษาได้รับอำนาจในการดำเนินงานกิจกรรมของโรงเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การมีส่วนร่วมกับโรงเรียนทำให้คณะกรรมการสถานศึกษามีรายได้เพิ่มขึ้น เนื่องจากคณะกรรมการสถานศึกษาได้รับการยอมรับนับถือจากคณะครูในโรงเรียน แต่การให้ความสำคัญกับคณะกรรมการสถานศึกษาในการเชิญเข้ามาร่วมประชุม ร่วมวางแผนการดำเนินงานหรือกิจกรรมของโรงเรียนยังไม่มากพอ และคณะกรรมการสถานศึกษาไม่มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน ในขณะที่เดียวกันคณะกรรมการสถานศึกษาจำเป็นต้องเสียสละเวลาและทุนทรัพย์ในการสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียน เป็นผลให้คณะกรรมการสถานศึกษามีความคิดเห็นว่า การมีส่วนร่วมกับโรงเรียน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยของ สุชน โบราณประสิทธิ์ (2554, น.175) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษาในเขตบางขุนเทียน ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษาในเขตบางขุนเทียน ในด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีการปฏิบัติเรียงลำดับจากมากที่สุดลงมา 3 ลำดับ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการปรับเปลี่ยนแก้ปัญหาพัฒนาการบริหารวิชาการสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการใช้งบประมาณสร้างเสริมบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินในการใช้จ่ายเงินวางแผน กำหนดการใช้จ่ายงบประมาณของปีการศึกษา และเรียงจากน้อยสุดขึ้นไป 2 ลำดับ ได้แก่ มีส่วนร่วมในการศึกษาสำรวจบุคคลในชุมชนที่มีความรู้ความสามารถพิเศษเข้ามาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนมีส่วนร่วมเสนอภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาให้ความรู้ในสถานศึกษา และผลการวิจัยของ จิรศิณี บุญทวี (2555, น.80) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของครูกับประสิทธิผลของสถานศึกษาเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากครูของสถานศึกษาเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่พึงได้รับจากการพัฒนา หรือยอมรับ

ผลประโยชน์อันเกิดจากการพัฒนาทั้งด้านวัตถุและจิตใจ ที่ผลการวิจัยแตกต่างกันเช่นนี้ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษาในเขตบางขุนเทียนเป็นการสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาเท่านั้น มิได้สอบถามผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครู ส่วนการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของครูกับประสิทธิผลของสถานศึกษาเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การมีส่วนร่วมของครูในโรงเรียน ครูย่อมจะได้รับผลประโยชน์จากการมีส่วนร่วมทั้งในด้านจิตใจ ความภาคภูมิใจในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและความสำเร็จของโรงเรียน การได้รับการยอมรับจากผู้ร่วมงานและอาจรวมถึงการพิจารณาความดีความชอบในการทำงาน

5.2.1.4 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมประชุมทบทวนและประเมินผลการดำเนินโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ คณะกรรมการสถานศึกษามีบทบาทในการประเมินคุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมเป็นคณะทำงานวิจัยหรือประเมินผลโครงการของโรงเรียน เนื่องจากคณะกรรมการสถานศึกษาได้มีโอกาสในเข้าร่วมประชุมอย่างน้อยภาคเรียนละ 1-2 ครั้ง โดยคณะกรรมการสถานศึกษาได้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ในการกำกับ ส่งเสริม ดูแลและให้คำแนะนำในการจัดการศึกษา ตลอดจนติดตามการดำเนินงานของโรงเรียน สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, น.8-13) กล่าวว่า คณะกรรมการสถานศึกษาถือว่าเป็นองค์คณะบุคคลที่สะท้อนปัญหาความต้องการด้านคุณภาพการศึกษา การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทำให้การบริหารงานของสถานศึกษาเป็นไปอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เป็นที่ยอมรับแก่บุคคลทั่วไป มีบทบาทหน้าที่ในการพิจารณาการประกันคุณภาพการศึกษา กำกับการดำเนินกิจกรรมของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกฎหมาย กฎระเบียบ คำสั่ง และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรชน โบราณประสิทธิ์ (2554, น.175-176) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษาในเขตบางขุนเทียน ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษาในเขตบางขุนเทียน ด้านในการมีส่วนร่วมในการประเมินผล คณะกรรมการสถานศึกษามีการปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีการปฏิบัติมากที่สุด 3 ข้อ เรียงตามลำดับจากมากที่สุดลงมา 3 ลำดับ ได้แก่ มีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพด้านการเรียนของผู้เรียน มีส่วนร่วมในการตรวจสอบความก้าวหน้าในการพัฒนาผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน มีส่วนร่วมในการเสนอแนะให้ข้อมูลการ

ปฏิบัติงานของบุคลากรของสถานศึกษา และเรียงจากน้อยที่สุดขึ้นไป 3 อันดับ ได้แก่ มีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการตรวจสอบงบประมาณในการดำเนินโครงการ งานกิจกรรมของสถานศึกษา มีส่วนร่วมประเมินผลการใช้งบประมาณเพื่อพัฒนาสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการประเมินผลกำกับติดตามการใช้งบประมาณจัดการศึกษาในด้านต่างๆ และมีส่วนร่วมในการเสนอแนะและจัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติของบุคลากรของสถานศึกษา

5.2.2 จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เป็นเพราะจังหวัดปทุมธานีมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานีจึงมีทั้งความเป็นชุมชนเมืองและชนบท คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่เป็นชุมชนเมืองส่วนใหญ่มีการประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว และมีภาระหน้าที่หลายอย่าง ทำให้ไม่มีเวลาเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการ ส่วนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่โรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชนชนบทก็มักจะขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานด้านการบริหารวิชาการ ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ ปนิตา สันดอน (2553, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาโรงเรียนแม่ต๋นวิทยา อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่มีความรู้หรือขาดความรู้ด้านการวิเคราะห์หลักสูตร และยังไม่มีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรอย่างแท้จริง ใช้วิธีการมอบหมายให้ครูทำตามมติที่ประชุม ด้านการประเมินผลการใช้หลักสูตร ปัญหาคือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีเวลาให้กับโรงเรียนน้อย และสอดคล้องกับ เคนมหาชัย นันธิษา (2557, บทคัดย่อ) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารวิชาการในโรงเรียนมีปัญหา คือ สถานศึกษาไม่แจ้งผลการใช้และประเมินหลักสูตรให้ทราบอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน คณะกรรมการสถานศึกษาไม่เข้าใจรูปแบบ ระเบียบ และเกณฑ์การวัดผลการเรียนอย่างชัดเจน และมีข้อเสนอแนะว่า ควรนำผลการนิเทศของคณะกรรมการสถานศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงด้านการเรียนการสอน ควรมีการประชุมและผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาทุกครั้งในการจัดครูเข้าชั้นเรียน และควรแจ้งผลการประเมินการใช้หลักสูตรให้คณะกรรมการสถานศึกษารับทราบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณวรรณ ชาญสัมพันธ์ (2556, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาสภาพปัญหา สภาพการปฏิบัติ และแนวทางทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 31 จังหวัดนครราชสีมา พบว่า สภาพการปฏิบัติการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาด้านวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง

5.2.2.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมวิเคราะห์ผู้เรียนและสภาพของท้องถิ่นและที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆ เนื่องจากคณะกรรมการสถานศึกษายังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตรและสาระวิชาต่างๆ นอกจากนี้โรงเรียนก็ไม่ได้ให้ความสำคัญกับคณะกรรมการสถานศึกษาในการมีส่วนร่วมวางแผน การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นแค่เพียงผู้ให้ความเห็นชอบในการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้เท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับ เกรียงศักดิ์ เทพახันท์ (2551, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ผลงานวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 มีส่วนร่วมบริหารจัดการหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การวางแผนการใช้หลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การจัดทำหลักสูตร การเตรียมความพร้อม การนิเทศติดตามและประเมินผล การปรับปรุงพัฒนา และการสรุปผล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพิศ ลาสอน (2555, น.84-85) ได้ศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาไม่ค่อยกล้าแสดงความคิดเห็น มีความคิดว่ามีควมรู้่น้อย และขาดความเข้าใจในเรื่องการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

5.2.2.2 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมสำรวจ และจัดระบบแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน เนื่องจากคณะกรรมการสถานศึกษาได้ร่วมกับคณะครูในการเสียสละเวลา แรงกาย และทุนทรัพย์ในการจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ในขณะที่เดียวกันคณะกรรมการสถานศึกษายังเข้ามาใช้สถานที่ของโรงเรียนในการดำเนินกิจกรรมของชุมชน เช่น การประชุม การก่อตั้งวิสาหกิจชุมชนในโรงเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษายังส่งเสริมให้นักเรียนไปใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน เช่น วัด พื้นที่ทำการเกษตร นอกจากนี้คณะกรรมการ

สถานศึกษาส่วนมากเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านศิลปะดนตรีไทย ด้านจารีตประเพณี ด้านเกษตรกรรม อาหารไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามาเป็นวิทยากรภายนอกในการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้กับนักเรียน สอดคล้องกับ บุญน้อม จำพล (2551, น.194) กล่าวว่า คณะกรรมการสถานศึกษาถือว่าเด็กนักเรียนเป็นบุตรหลานของของตนเอง ที่ควรได้รับการดูแลอย่างเต็มศักยภาพ การเห็นถึงประโยชน์ของวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามาสนับสนุนและส่งเสริมให้โรงเรียนนำบุคคลที่มีภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้กับนักเรียนและการเข้าร่วมในการจัดกิจกรรมสืบสานประเพณี ตลอดจนศิลปวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นงคราญ สุกระษณี (2558, น.144) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาในการจัดกระบวนการเรียนรู้ สำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งภายในภายนอกสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และนิเทศ กำกับติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

5.2.2.3 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมปฏิบัติงานกับโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ เนื่องจากการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นเป็นกระบวนการหนึ่งในการบริหาร ผู้บริหารสถานศึกษามีการพบปะพูดคุยกับคณะกรรมการสถานศึกษาทั้งแบบไม่เป็นทางการและแบบเป็นทางการ ได้แก่ งานชุมชน การประชุมร่วมกับองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น การเชิญคณะกรรมการสถานศึกษาเข้าร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพของนักเรียนและสถานศึกษา เพราะ การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยตรงในการทำหน้าที่แทนชุมชนและผู้ปกครองนักเรียนที่คำนึงถึงการจัดการศึกษาที่เกิดประโยชน์สูงสุดกับนักเรียน ซึ่งเป็นไปตามที่สำนักงานทดสอบทางการศึกษา (2554, น.4) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นหน่วยงานรับผิดชอบการจัดการศึกษาโดยตรง โดยสถานศึกษาร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเขตพื้นที่การศึกษา ภายใต้การกำกับดูแล และสนับสนุนส่งเสริมของหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อสร้างความมั่นใจที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักวิชา ข้อมูลที่ตรวจสอบได้ และการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายว่า ผู้เรียนทุกคนจะได้รับการบริการด้านการศึกษาที่มีคุณภาพจากสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ

กุลธิดา ชาวคำเขตต์ (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อำเภอแม่สาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อำเภอแม่สาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า มีปัญหาในระดับน้อยและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ สถานศึกษาร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีการวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษาอย่างรอบด้านทุกปีตามมาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เอกลักษณ์ของสถานศึกษาและทิศทางของสถานศึกษา เน้นการมีส่วนร่วมทำงานแบบบูรณาการ จัดระบบบริหารและสารสนเทศ และสอดคล้องกับงานวิจัย นพประภา ธรรมดา (2557, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทและแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีข้อเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาแนวการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดทำรายงานประเมินคุณภาพภายในประจำปี

5.2.3 จากผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี โดยรวมมีความสัมพันธ์กัน เนื่องจากแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2559) ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจไปยังภาคเอกชน ประชาชน ประชาสังคม และภาคส่วนของสังคมได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา และส่งเสริมการศึกษาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนาและเอกชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญน้อม จำพล (2551, น.205) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

โดยตัวแปรที่มีค่าสูงสุด คือ ด้านส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนการประสานงานกับองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น รองลงมา ด้านให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ด้านแต่งตั้งที่ปรึกษาและคณะกรรมการเพื่อกำเนินงานตามระเบียบนี้ตามสมควรและด้านให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะเมื่อใดก็ตามที่สถานศึกษามีความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน โรงเรียนก็จะได้รับความช่วยเหลือจากชุมชนในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการบริจาคสิ่งของที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน สื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ การบริจาคเงินซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการเรียนการสอน การบริจาคเพื่อสร้างห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์และอุปกรณ์วิทยาศาสตร์ เพื่อสร้างหรือปรับปรุงห้องสมุดและการจัดหาหนังสือที่ดีมีประโยชน์เข้าไว้บริการห้องสมุด การจัดแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ที่มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน การที่ชุมชนใช้สถานประกอบการ บ้านเรือนหรือทุ่งนา สวนผลไม้ แปลงเกษตร โรงเรียนสำหรับเลี้ยงสัตว์ ฯลฯ ของตนเองเป็นแหล่งเรียนรู้และฝึกงานให้กับนักเรียนจะก่อให้เกิดความรู้แก่ตัวนักเรียน และเมื่อใดก็ตามที่โรงเรียนให้ความเห็นชอบและปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปีจะช่วยให้การจัดการกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนเป็นไปตามเป้าหมาย และในขณะเดียวกันการเรียนรู้และดำเนินการจัดทำสาระหลักสูตรให้เกิดความสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นจะทำให้ได้รับการสนับสนุนจากชุมชนและท้องถิ่น ซึ่งจะช่วยให้เกิดประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาอย่างแท้จริง

ทั้งนี้คู่ที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลกับการบริหารวิชาการ เนื่องจากการมีส่วนร่วมในการประเมินผลเป็นบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการร่วมรับผิดชอบ กำกับ ติดตามและประเมินผลในการดำเนินกิจกรรม เพื่อให้สถานศึกษาและผู้เรียนเกิดการพัฒนาและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของชุมชนและหน่วยงานภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พจนารถ วาดกลิ่น (2556, น.89) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียนในสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยรวมมีความสัมพันธ์กัน เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 กำหนดให้ต้องมีการประเมินคุณภาพสถานศึกษาจากหน่วยงานภายนอก เพื่อเป็นการประกันคุณภาพของสถานศึกษาให้เป็นที่น่าเชื่อถือและยอมรับจากชุมชนและบุคคลที่เกี่ยวข้อง จึงทำให้ครูผู้สอนและผู้บริหาร โรงเรียนมีการวางแผน เช่น แผนพัฒนาการศึกษาหรือแผนกลยุทธ์ เพื่อที่จะพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด ทั้งนี้คู่ที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลกับการบริหารงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเป็นหน้าที่หลักของโรงเรียน ผู้บริหาร

โรงเรียนและข้าราชการครูสายผู้สอนต้องมีความรู้ความเข้าใจและนำไปปฏิบัติตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกำหนดนโยบายด้านวิชาการ ขั้นตอนการดำเนินงานรวมถึงการติดตามและ ประเมินผล เพื่อพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิผล

5.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัย

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยที่ได้สรุปและอภิปราย ผู้วิจัยมีแนวคิดเป็นข้อเสนอแนะเพื่อนำ ผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

5.3.1.1 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี จากผลการวิจัย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการ รับผลประโยชน์ ผู้บริหารและคณะครูควรให้ความสำคัญกับการเข้ามามีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษา การมอบอำนาจในการดำเนินงาน มีสวัสดิการและมีกิจกรรมในการทำร่วมกันกับ คณะกรรมการสถานศึกษาเพิ่มขึ้น เช่น กิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ กิจกรรมสังสรรค์ การร่วมกิจกรรม ศึกษาดูงานกับทางโรงเรียน เป็นต้น

5.3.1.2 การบริหารวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา ผู้บริหารต้องส่งเสริมสนับสนุนให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา คัดเลือกผู้ที่มีความรู้ด้านการศึกษามาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา จัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้กับคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลาง โครงสร้างหลักสูตรและหลักสูตรในสาระวิชาต่างๆ ให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการ วิเคราะห์ผู้เรียนและสภาพของท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางในการร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การติดตามประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้และมีส่วนร่วมปรับปรุงหลักสูตรของโรงเรียน

5.3.1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี จากผลการวิจัยพบว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ ด้านการรับผลประโยชน์กับการบริหารวิชาการของคณะกรรมการ สถานศึกษา โรงเรียนควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่เป็นผลประโยชน์ให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษา เช่น การจัดอบรมชี้แจงให้ความรู้ความเข้าใจ ด้านงานวิชาการและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การยกย่องให้คณะกรรมการสถานศึกษามีความภาคภูมิใจในการเข้ามามีส่วนร่วมบริหารวิชาการใน โรงเรียน โดยเป็นคณะทำงานด้านวิชาการ การร่วมเป็นคณะกรรมการแข่งขันด้านวิชาการ การมอบโล่

เชิญเกียรติหรือใบประกาศเกียรติคุณ การรับฟังข้อเสนอแนะในการดำเนินงานด้านวิชาการโดยมีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ภาคเรียนละ 2 - 3 ครั้ง และมีส่วนร่วมในความสำเร็จของโรงเรียน โดยถือว่าโรงเรียนเป็นของทุกคนในชุมชน โรงเรียนมีการพัฒนาด้านวิชาการที่เข้มแข็ง ก็จะเป็นผลให้นักเรียนมีคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตลอดจนสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งนักเรียนเหล่านี้ก็เป็นบุตรหลานหรือเยาวชนในท้องถิ่นของคณะกรรมการสถานศึกษา ฉะนั้นความสำเร็จและคุณภาพของโรงเรียนสืบเนื่องมาจากการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาด้วยเช่นกัน

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรมีการศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องการจากการมีส่วนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา

5.3.2.2 ควรมีการศึกษาแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.
- _____. (2546). การบริหารวิชาการ (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: เรือนแก้ว.
- _____. (2546 ข). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.
- _____. (2550). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 พร้อมกฎหมายที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติ การศึกษาภาคบังคับ พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2551 ก). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และ วิธีการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษา พ.ศ.2550. กรุงเทพฯ: สำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา.
- _____. (2551 ข). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2554 ก). เอกสารประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: ครูสภา ลาดพร้าว.
- _____. (2554 ก). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กุลธิดา ชาวคำเขตต์. (2555). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา อำเภอแม่สาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย).
- เกรียงศักดิ์ เทพขันธ์. (2551). การมีส่วนร่วมบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1. (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- เกษม วัฒนชัย. (2550). **ธรรมนูญกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**.
กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและแผนการศึกษา.
- โกวิท พวงงาม. (2554). **รายงานการประเมินองค์ประกอบโครงสร้างท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศเพื่อรับรางวัลพระปกเกล้าประจำปี 2554**. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- คาวี เจริญจิตต์. (2557). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี).
- ฉันท ชาติทอง. (2553). **การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (พิมพ์ครั้งที่ 2)**. นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2551). **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2)**. กรุงเทพฯ: บั๊กพอยท์.
- จามรจี้ จำเมือง. (2553). **ผู้บริหารกับการบริหารสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: เจริญมั่นคงการพิมพ์.
- จันศิริ บุญทวี. (2555). **ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความร่วมมือของครูกับประสิทธิผลของสถานศึกษาเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).
- จิรายุ พรหมจักร. (2558). **การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- ฉลาด จันทรสมบัติ. (2554). **การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น**. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ดิเรก อนันต์. (2556). **การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1**. (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชวิทยาลัย).
- เด่นมหาชัย นันธิษา. (2557). **ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ถวิลวดี บุรีกุล. (2551). การมีส่วนร่วม: แนวคิดทฤษฎีและกระบวนการ. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- ทิพย์ภาภรณ์ มาศจันทร์. (2553). การมีส่วนร่วมในการบริหารของครูในอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2. (สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2550). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. กรุงเทพฯ: วีเตอร์พรีนทร์.
- นงคราญ สุกรมณี. (2558). การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี. (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี).
- นพประภา ชรรมดา. (2557). การศึกษาบทบาทและแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม).
- บวรลักษณ์ ศักดิ์วิไลพร. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). หลักการวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญน้อม จำพล. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- เบญจรงค์ แสงสุกาว. (2551). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี).
- มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ปณิดา สันดอน. (2553). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการ
โรงเรียนแม่ตึ้นวิทยา อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่. (การค้นคว้าอิสระปริญญา
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ประกอบ กุลเกลี้ยง. (2550). การบริหารโดยองค์คณะบุคคล. กรุงเทพฯ: เจริญผล.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารวิชาการ. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- พงศ์ศักดิ์ ทิพย์วัฒน์. (2552). การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของครูประถม
ศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยบูรพา).
- พจนารถ วาดกลิ่น. (2556). ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการดำเนินงาน
ด้านวิชาการของโรงเรียนในสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ สังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพ
มหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).
- พระเศรษฐราช วิสาทาโส. (2556). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการพัฒนา
หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มหาสารคาม เขต 2. (สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย).
- พิทักษ์ เหมือนศาสตร์. (2553). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนวัดวิมุตยาราม
สำนักงานบางพลัด สังกัดกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี).
- ไพรัช อรรถกามานนท์. (2548). การส่งเสริมชุมชนและท้องถิ่นในการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ:
ภาพพิมพ์.
- มยุรี สมใจ. (2551). การบริหารวิชาการสู่เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของชาติ กลุ่มโรงเรียนปง 1
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่).
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2553). การบริหารจัดการศึกษาอย่างมีส่วนร่วม: ประชาชน องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นและราชการ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บুদ্ধพอยท์.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- รังสิมา เมฆมมงคล. (2550). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในของบุคลากรสายบริการ มหาวิทยาลัยนเรศวร. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยนเรศวร).
- รัชนิดา นิลมณี. (2554). ศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2553). การบริหารวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (พิมพ์ครั้งที่ 4). สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- _____. (2554). การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: นาคศิลป์.
- รวุฒิ ติงคำวรรณ. (2558). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง).
- วัชรภรณ์ สมพงษ์ผึ้ง. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง จังหวัดระยอง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- สมจิตร จำปาสาร. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24. (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- สมชาย ชูเลิศ. (2553). การบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม).
- สมเดช แสงสี. (2550). คู่มือการบริหารโรงเรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. ชัยนาท: โมเดิร์นโฮม.
- สมพิศ ลาสอน. (2555). การศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์. (2549). มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- สมาน อัสวภูมิ. (2551). การบริหารการศึกษาสมัยใหม่: แนวคิดทฤษฎี และการปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 4).
อุบลราชธานี: อุบลกิจออฟเซตการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). แนวการปฏิบัติการจัดการศึกษาของ
สถานศึกษานิตินุศล. กรุงเทพฯ: สำนักฯ.
- _____. (2549). แนวทางการบริหารหลักสูตรและการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้น
พื้นฐาน พ.ศ. 2544. กรุงเทพฯ: สำนักฯ.
- _____. (2550). คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- _____. (2550). แนวทางการกระจายและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา และสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจ
การบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่ง
ประเทศไทย.
- _____. (2551). แนวทางการดำเนินงานการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ:
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2549). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542
และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. ปทุมธานี: สกายบุ๊ก.
- สำนักงานนิเทศและพัฒนาการศึกษา. (2545). การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักฯ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง
(พ.ศ.2552-2561). กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2554). แนวทางพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา
พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำเริง แสงวิเชียร. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนใน
สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหา
บัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สิริพัฒน์ ลาภจิตร. (2550). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การส่วนตำบล อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- สุชน โบราณประสิทธิ์. (2554). การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี).
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2551). หลักการ และทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.
- สุภาพ วัฒนวิใจ. (2553). แนวทางพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลแม่สอด. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร).
- สุรัตน์ เครือแสง. (2558). ศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการบริหารวิชาการของสถานศึกษาในศูนย์ประสานงานทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์).
- สุริยนต์ คณะวัน. (2551). สภาพการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์).
- อมรพรรณ ประจันตวนิชย์. (2550). ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานและปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- อรนนท์ นิมนุช. (2550). กลุ่มสัมพันธ์การบริหารทีมงานที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรุณวรรณ ชาญสัมพันธ์. (2556). สภาพปัญหา สภาพการปฏิบัติและแนวทางทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จังหวัดนครราชสีมา. (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- เอื้องทิพย์ สีเหนียง. (2551). การนำเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตอำเภอสว่างอารมณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์).
- Cohen, J., M., & Uphoff, N., J. (1997). **Rural Development Participation : Concept and Measures for Project Design Implementation and Evaluation**. London: Rural Development Committee Center For International Studies Cornell University.
- _____. (1980). **Participation's Place in Rural Development: Seeking Clarity through Specificity**. World Development. [n.p.].
- Gold, S., E. (2000). **Community Organizing at a Neighborhood High School : Promises and Dilemmas in Building Parent-educator Partnership and Collaboration**. Digital Dissertations.
- Ostrow, L., A. (2002). **Parent Participation : Salvadoran and Guatemalan Immigrants Involvement in their Children school**. Dissertation Abstracts International.
- Poulos, T., L. (2007). **School Boards and Student Achievement: Is it to Rethink the Board's Role in Public Education?**. Retrieved from : [http://proquest.umi.com/pqdweb?did=932377991 &sid=13&Fmt=2&clientId=73531&RQT=309&VName=PQD](http://proquest.umi.com/pqdweb?did=932377991&sid=13&Fmt=2&clientId=73531&RQT=309&VName=PQD)

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือวิจัย

1. ผศ. ดร.เมธี พิกุลทอง
หัวหน้าภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
2. ผศ.ดร.ต้องลักษณะ บุญธรรม
อาจารย์ประจำสาขาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
3. ดร.สุรัตน์ ขวัญบุญจันทร์
อาจารย์ประจำสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
4. ดร.ชัยอนันต์ มั่นคง
อาจารย์ประจำสาขาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
5. นายมานพ ตุ่มโหมด
ผู้อำนวยการโรงเรียนบึงเขาย้อน จังหวัดปทุมธานี

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ 0578.02 /0577

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ต.คลองหก อ.คลองหลวง
จ.ปทุมธานี 12110

25 กรกฎาคม 2560

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาปริญญาโทเข้าเก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

เนื่องด้วย นางชะโลม คุ่มวงษ์ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี กำลังจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการบริหารวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี โดยมี ผศ.ดร.รุ่งอรุณ รังรองรัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านให้ นางชะโลม คุ่มวงษ์ นักศึกษาปริญญาโท เข้าเก็บข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในงานวิจัยดังกล่าว โดยนักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อประสานงานเกี่ยวกับวันและเวลาเข้าสัมภาษณ์เก็บข้อมูลต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ลินฐฎา กฤษชินทร์)

หัวหน้างานบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 02 5493209

โทรสาร 02 5493209

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย

รหัสแบบสอบถาม

--	--	--

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง : ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
กับการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดมุ่งหมาย เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี การวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
2. ผู้ตอบแบบสอบถามนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา
3. แบบสอบถามนี้ มี 3 ตอน ดังนี้
  - ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม (Checklist)
  - ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - ตอนที่ 3 แบบสอบถาม เกี่ยวกับการบริหารวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา

ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามไว้ ณ โอกาสนี้

(นางชะโลม คู่ม่วงษ์)

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) หน้าข้อความที่เป็นจริงของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ	สำหรับผู้วิจัย
1	เพศ ☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง	☐
2	อายุ ☐ 1. ต่ำกว่า 25 ปี ☐ 2. 25-34 ปี ☐ 3. 35-44 ปี ☐ 4. 45-54 ปี ☐ 5. 55 ปี ขึ้นไป * เกิน 6 เดือนนับเป็น 1 ปี	☐
3	ระดับการศึกษา ☐ 1. ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ 2. ปริญญาตรี ☐ 3. ปริญญาโท ☐ 4. สูงกว่าปริญญาโท	☐
4	ตำแหน่ง ☐ 1. ผู้บริหารสถานศึกษา ☐ 2. ตัวแทนครู ☐ 3. คณะกรรมการสถานศึกษา	☐
5.	ประสบการณ์ในการทำงาน ☐ 1. น้อยกว่า 5 ปี ☐ 2. 5-9 ปี ☐ 3. 10-14 ปี ☐ 4. มากกว่า 14 ปีขึ้นไป	☐

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ชี้แจง ในการตอบคำถามโปรดทำเครื่องหมาย (✓) ตามที่ท่านได้พิจารณาในช่องขวามือ คือ ช่องระดับคะแนน ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง หรือความเป็นจริงมากที่สุดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักการมีส่วนร่วมของ โคเฮ็น และ อีพฮอฟฟ์ 4 ลักษณะ คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีทั้งหมด 24 ข้อ

ความหมายของระดับคะแนน คือ

- 5 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ		ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมอภิปรายปัญหาหรือความต้องการของโรงเรียน		✓			

แปลความหมาย : คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมอภิปรายปัญหาหรือความต้องการของโรงเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก

ข้อ	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ							
1	คณะกรรมการสถานศึกษาร่วม อภิปรายปัญหาหรือความต้องการ ของโรงเรียน						☐
2	คณะกรรมการสถานศึกษาร่วม จัดลำดับความสำคัญของปัญหา						☐
3	คณะกรรมการสถานศึกษาเป็น ผู้คิดริเริ่มโครงการในโรงเรียน						☐
4	คณะกรรมการสถานศึกษามี ส่วนร่วมในการเลือกโครงการ ของโรงเรียน						☐
5	คณะกรรมการสถานศึกษาคิดริเริ่ม งานหรือกิจกรรมใหม่ๆ สำหรับ โรงเรียน						☐
6	คณะกรรมการสถานศึกษาร่วม ตัดสินใจในระหว่างการดำเนินงาน ของโรงเรียน						☐
การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ							
7	คณะกรรมการสถานศึกษาสนับสนุน งบประมาณแก่โรงเรียน						☐
8	คณะกรรมการสถานศึกษาสนับสนุน ด้านแรงงานให้กับโรงเรียน						☐
9	คณะกรรมการสถานศึกษาเข้าร่วม เป็นวิทยากรภายนอก ภูมิปัญญา ท้องถิ่นในโรงเรียน						☐

ข้อ	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	
การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (ต่อ)							
10	คณะกรรมการสถานศึกษานับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน ให้กับโรงเรียน						☐
11	คณะกรรมการสถานศึกษาประสาน งานกับ โรงเรียนด้านการบริหารงาน วิชาการอย่างสม่ำเสมอ						☐
12	คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วน ร่วมในการบริหารงานวิชาการ ให้มีประสิทธิภาพ						☐
การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์							
13	การมีส่วนร่วมกับ โรงเรียนทำให้ คณะกรรมการสถานศึกษามีรายได้ เพิ่มขึ้น						☐
14	คณะกรรมการสถานศึกษามีโอกาส ได้รับการศึกษาจากโรงเรียน โดย ไม่เสียค่าใช้จ่าย						☐
15	คณะกรรมการสถานศึกษาได้รับ สวัสดิการและการบริการจาก โรงเรียน เช่น กระเช้าของขวัญ การนำนักเรียนเข้าเรียน						☐
16	การมีส่วนร่วมกับ โรงเรียนทำให้ คณะกรรมการสถานศึกษาได้รับ การยอมรับนับถือ						☐

ข้อ	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	
การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (ต่อ)							
17	คณะกรรมการสถานศึกษาได้รับ อำนาจในการดำเนินงาน กิจกรรม ของ โรงเรียน						☐
18	การมีส่วนร่วมกับโรงเรียนทำให้ คณะกรรมการสถานศึกษาต้อง เสียดุลทุนทรัพย์เพื่อสนับสนุน การดำเนินงานของ โรงเรียน						☐
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล							
19	คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมประชุม ทบทวนและประเมินผลการดำเนิน โครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี ของ โรงเรียน						☐
20	คณะกรรมการสถานศึกษามี บทบาทในการประเมินคุณภาพ ทางการศึกษาของ โรงเรียน						☐
21	คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมเป็น คณะทำงานวิจัยหรือประเมินผล โครงการของ โรงเรียน						☐
22	คณะกรรมการสถานศึกษาร่วม ประชุมกลุ่มย่อยแลกเปลี่ยนความ คิดเห็นในการดำเนินงานของ โรงเรียน						☐

ข้อ	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (ต่อ)							
23	คณะกรรมการสถานศึกษาร่วม พิจารณาผลการประเมินเพื่อเป็น แนวทางในการจัดทำโครงการ ครั้งต่อไป						☐
24	คณะกรรมการสถานศึกษาร่วม พิจารณาผลการประเมินเพื่อเป็น แนวทางในการทำงาน หรือ กิจกรรมครั้งต่อไป						☐

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง ในการตอบคำถามโปรดทำเครื่องหมาย (✓) ตามที่ท่านได้พิจารณาในช่องขวามือ คือ ช่องระดับคะแนน ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง หรือความเป็นจริงมากที่สุดเกี่ยวกับการบริหารวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษารวมทั้งหมด 15 ข้อ

ความหมายของระดับคะแนน คือ

- 5 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	การบริหารวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับผู้วิจัย
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา							
1	คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมวิเคราะห์ผู้เรียนและสภาพของท้องถิ่น						☐
2	คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรแกนกลาง						☐
3	คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น						☐

ข้อ	การบริหารวิชาการของ คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา(ต่อ)							
4	คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วม จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระ ต่างๆ						☐
5	คณะกรรมการสถานศึกษาติดตาม ประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้						☐
6	คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วม ปรับปรุงหลักสูตรของโรงเรียน						☐
การพัฒนาแหล่งเรียนรู้							
7	คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วม สำรวจ และจัดระบบแหล่งเรียนรู้ ทั้งในและนอกโรงเรียน						☐
8	คณะกรรมการสถานศึกษาประสาน ความร่วมมือกับองค์กร ครอบครั และบุคคลในชุมชน ในการพัฒนา ให้มีแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ในโรงเรียน						☐
9	คณะกรรมการสถานศึกษาประสาน ความร่วมมือกับโรงเรียน องค์กร ครอบครั และบุคคลในชุมชนใน การพัฒนาให้มีแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อ การเรียนรู้ในชุมชน						☐
10	คณะกรรมการสถานศึกษาส่งเสริม การใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน						☐

ข้อ	การบริหารวิชาการของ คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	
การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา							
11	คณะกรรมการสถานศึกษามี ส่วนร่วมในการจัดระบบบริหาร และสารสนเทศ						☐
12	คณะกรรมการสถานศึกษาร่วม ปฏิบัติ งานกับ โรงเรียนอย่าง ต่อเนื่อง						☐
13	คณะกรรมการสถานศึกษาร่วม จัดทำแผนพัฒนา โรงเรียน						☐
14	คณะกรรมการสถานศึกษาร่วม ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ โรงเรียน						☐
15	คณะกรรมการสถานศึกษาตรวจสอบ คุณภาพ และการประเมินเพื่อรับรอง คุณภาพของ โรงเรียนให้สอดคล้อง กับมาตรฐานการศึกษาของชาติ						☐

ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามไว้ ณ โอกาสนี้

(นางชะโลม คุ่มวงษ์)

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ภาคผนวก ง

การประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (IOC)
เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างกรมที่มีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการบริหาร
วิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้กรอกแบบสอบถาม

ข้อ ที่	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	เพศ ☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	อายุ ☐ 1. ต่ำกว่า 25 ปี ☐ 2. 25-34 ปี ☐ 3. 35-44 ปี ☐ 4. 45-54 ปี ☐ 5. 55 ปีขึ้นไป * เกิน 6 เดือนนับเป็น 1 ปี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	ระดับการศึกษา ☐ 1. ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ 2. ปริญญาตรี ☐ 3. ปริญญาโท ☐ 4. สูงกว่าปริญญาโท	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	ตำแหน่ง ☐ 1. ผู้บริหารสถานศึกษา ☐ 2. ตัวแทนครู ☐ 3. คณะกรรมการสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	ประสบการณ์ในการทำงาน ☐ 1. น้อยกว่า 5 ปี ☐ 2. 5-9 ปี ☐ 3. 10-14 ปี ☐ 4. มากกว่า 14 ปีขึ้นไป	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อ ที่	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ									
1.	คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมอภิปรายปัญหา หรือความต้องการของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.	คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมจัดลำดับ ความสำคัญของปัญหา	+1	-1	+1	+1	+1	3	0.60	ใช้ได้
3.	คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้คิดริเริ่ม โครงการในโรงเรียน	+1	-1	+1	+1	+1	3	0.60	ใช้ได้
4.	คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการ เลือกโครงการของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.	คณะกรรมการสถานศึกษาคิดริเริ่มงานหรือ กิจกรรมใหม่ๆสำหรับโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6.	คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมตัดสินใจ ในขณะดำเนินงานของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ									
7.	คณะกรรมการสถานศึกษาสนับสนุน งบประมาณแก่โรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8.	คณะกรรมการสถานศึกษาสนับสนุนด้าน แรงงานให้กับโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9.	คณะกรรมการสถานศึกษาเข้าร่วมเป็นวิทยากร ภายนอก ภูมิปัญญาท้องถิ่นในโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อ ที่	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (ต่อ)									
10.	คณะกรรมการสถานศึกษาสนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนให้กับโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
11.	คณะกรรมการสถานศึกษาประสานงานกับ โรงเรียนด้านการบริหารงานวิชาการอย่าง สม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12.	คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการ บริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์									
13.	การมีส่วนร่วมกับโรงเรียนทำให้ คณะกรรมการสถานศึกษามีรายได้เพิ่มมากขึ้น	+1	-1	+1	+1	+1	3	0.60	ใช้ได้
14.	คณะกรรมการสถานศึกษามีโอกาสได้รับ การศึกษาจากโรงเรียนโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย	+1	0	0	+1	+1	3	0.60	ใช้ได้
15.	คณะกรรมการสถานศึกษาได้รับสวัสดิการ และการบริการจากโรงเรียน เช่น กระเช้า ของขวัญ การนำนักเรียนเข้าเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
16.	การมีส่วนร่วมกับโรงเรียนทำให้คณะกรรมการ สถานศึกษาได้รับการยอมรับนับถือ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
17.	คณะกรรมการสถานศึกษาได้รับอำนาจในการ ดำเนินงาน กิจกรรมของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
18.	การมีส่วนร่วมกับโรงเรียนทำให้คณะ กรรมการสถานศึกษาต้องเสียสละทุนทรัพย์ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียน	+1	+1	0	+1	0	5	0.60	ใช้ได้

ข้อ ที่	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล									
19.	คณะกรรมการสถานศึกษา ร่วมประชุมทบทวน และประเมินผลการดำเนิน โครงการตาม แผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
20.	คณะกรรมการสถานศึกษามีบทบาทในการ ประเมินคุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
21.	คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมเป็นคณะกรรมการ วิจัยหรือประเมินผลโครงการของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
22.	คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมประชุมกลุ่มย่อย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการดำเนินงานของ โรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
23.	คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมพิจารณาผลการ ประเมินเพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำโครงการ ครั้งต่อไป	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
24.	คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมพิจารณาผลการ ประเมินเพื่อเป็นแนวทางในการทำงาน หรือ กิจกรรมครั้งต่อไป	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัด
ปทุมธานี

ข้อ ที่	การบริหารด้านวิชาการของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา									
1.	คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมวิเคราะห์ ผู้เรียนและสภาพของท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.	คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมวิเคราะห์ เอกสารหลักสูตรแกนกลาง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.	คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4.	คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมจัดทำ โครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.	คณะกรรมการสถานศึกษาติดตามประเมินผล การนำหลักสูตรไปใช้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6.	คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมปรับปรุง หลักสูตรของ โรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
การพัฒนาแหล่งเรียนรู้									
7.	คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมสำรวจ และจัดระบบแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอก โรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8.	คณะกรรมการสถานศึกษาประสานความ ร่วมมือกับองค์กร ครอบครัว และบุคคลใน ชุมชนในการพัฒนาให้มีแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อ ต่อการเรียนรู้ใน โรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อ ที่	การบริหารด้านวิชาการของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (ต่อ)									
9.	คณะกรรมการสถานศึกษาประสานความร่วมมือกับโรงเรียน องค์กร ครอบครั้ว และบุคคลในชุมชนในการพัฒนาให้มีแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10.	คณะกรรมการสถานศึกษาส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา									
11.	คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12.	คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมปฏิบัติงานกับโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13.	คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14.	คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
15.	คณะกรรมการสถานศึกษาการตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินเพื่อรับรองคุณภาพของโรงเรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก จ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 1	364	55.7	55.7	55.7
2	289	44.3	44.3	100.0
Total	653	100.0	100.0	

อายุ

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 1	7	1.1	1.1	1.1
2	86	13.2	13.2	14.2
3	118	18.1	18.1	32.3
4	232	35.5	35.5	67.8
5	210	32.2	32.2	100.0
Total	653	100.0	100.0	

ระดับการศึกษา

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 1	177	27.1	27.1	27.1
2	257	39.4	39.4	66.5
3	197	30.2	30.2	96.6
4	22	3.4	3.4	100.0
Total	653	100.0	100.0	

ตำแหน่ง

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	169	25.9	25.9	25.9
	2	170	26.0	26.0	51.9
	3	314	48.1	48.1	100.0
	Total	653	100.0	100.0	

ประสบการณ์ในการทำงาน

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	160	24.5	24.5	24.5
	2	237	36.3	36.3	60.8
	3	97	14.9	14.9	75.7
	4	157	24.0	24.0	99.7
	5	2	.3	.3	100.0
	Total	653	100.0	100.0	

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

	Mean	Std. Deviation	N
A1	4.0551	.76344	653
A2	3.9479	.82914	653
A3	3.4211	1.07194	653
A4	3.6355	.99018	653
A5	3.5008	1.14531	653
A6	3.8683	.83324	653

การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

	Mean	Std. Deviation	N
B1	3.6447	1.03139	653
B2	3.7228	.95355	653
B3	3.6723	.96397	653
B4	3.6447	.92476	653
B5	3.6662	.93437	653
B6	3.4640	.92046	653

การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

	Mean	Std. Deviation	N
C1	2.5191	1.41585	653
C2	2.7703	1.44189	653
C3	3.0383	1.35554	653
C4	3.8116	.88601	653
C5	3.4855	1.01304	653
C6	3.4058	1.08210	653

การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

	Mean	Std. Deviation	N
D1	3.9096	.85054	653
D2	3.8775	.84196	653
D3	3.1286	1.15726	653
D4	3.6570	1.00089	653
D5	3.5957	.93440	653
D6	3.7167	.91727	653

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

	Mean	Std. Deviation	N
suma	3.7381	.80053	653
sumb	3.6358	.76678	653
sumc	3.1718	.92790	653
sumd	3.6475	.77672	653

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษา
 ชั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

	Mean	Std. Deviation	N
E1	3.3629	1.01898	653
E2	3.0766	1.15658	653
E3	3.3216	1.08847	653
E4	3.0567	1.25132	653
E5	3.2328	1.03068	653
E6	3.1807	1.09844	653

การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

	Mean	Std. Deviation	N
F1	3.4119	1.02289	653
F2	3.7029	.91541	653
F3	3.7565	.89330	653
F4	3.8254	.93836	653

พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

	Mean	Std. Deviation	N
G1	3.1286	1.25395	653
G2	3.9005	.82941	653
G3	3.6692	.96928	653
G4	3.7979	.93116	653
G5	3.7228	.93732	653

การบริหารวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

	Mean	Std. Deviation	N
sume	3.2052	.98329	653
sumF	3.6742	.83858	653
sumG	3.6438	.82013	653

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี

Correlations

	suma	sumb	sumc	sumd	X	Y
suma						
Pearson Correlation	1	.795**	.584**	.764**	.893**	.745**
Sig. (2-tailed)		.000	.000	.000	.000	.000
N	653	653	653	653	653	653
sumb						
Pearson Correlation	.795**	1	.587**	.752**	.888**	.723**
Sig. (2-tailed)	.000		.000	.000	.000	.000
N	653	653	653	653	653	653
sumc						
Pearson Correlation	.584**	.587**	1	.630**	.819**	.655**
Sig. (2-tailed)	.000	.000		.000	.000	.000
N	653	653	653	653	653	653
sumd						
Pearson Correlation	.764**	.752**	.630**	1	.894**	.833**
Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000		.000	.000
N	653	653	653	653	653	653
X						
Pearson Correlation	.893**	.888**	.819**	.894**	1	.844**
Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000		.000
N	653	653	653	653	653	653
Y						
Pearson Correlation	.745**	.723**	.655**	.833**	.844**	1
Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000	.000	
N	653	653	653	653	653	653

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

ภาคผนวก ฉ
รายชื่อสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

รายชื่อสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนระดับประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี

ที่	ชื่อสถานศึกษา
1	ชุมชนวัดพิชิตปีตยาราม
2	วัดสระบัว
3	วัดมูลจินดาราม
4	วัดเขียนเขต
5	วัดชุมแก้ว
6	วัดแสงสรรค์
7	ทองพูลอุทิศ
8	ชุมชนประชาธิปไตยวิทยาการ
9	ธัญญสิทธีศิลป์
10	วัดนาบุญ
11	วัดอัยยิการาม
12	วัดนพรัตนาราม
13	แสนชื่นปานนุกูล
14	คลอง 11 ศาลาครุ(เทียมอุปถัมภ์)
15	วัดจตุพิชรวาวาส
16	วัดราษฎร์บำรุง
17	วัดเจริญบุญ
18	วัดจุฬาราม
19	หิรัญพงษ์อนุสรณ์
20	วัดศรีศัคนางค์
21	วัดสุขบุญตรีการาม
22	วัดสอนดีศรีเจริญ
23	วัดพวงแก้ว
24	นิกรราษฎร์บำรุงวิทย์

ที่	ชื่อสถานศึกษา
25	วัดศรีสโมสร
26	ศาลาลอย
27	ชุมชนบึงบา
28	วัดแสงมณี
29	วัดปทุมนายก
30	อยู่ประชานุเคราะห์
31	แสนจำหน่ายวิทยา
32	วัดธรรมราษฎร์เจริญผล
33	คลองสิบสาม(พิวศรีราษฎร์บำรุง)
34	นิกรราษฎร์บูรณะ
35	ราษฎร์สงเคราะห์วิทยา
36	ชุมชนประชาภิกรอำนวยเวทย์
37	วัดโปรยฝน
38	วัดลาดสนุ่น
39	วัดโพสพผลเจริญ
40	วัดประยูรธรรมาราม
41	วัดโสภณาราม
42	รวมราษฎร์สามัคคี
43	ร่วมจิตประสาท
44	ร่วมใจประสิทธิ์
45	ชุมชนเลิศพินิจพิทยาคม
46	สหราษฎร์บำรุง
47	วัดแจ้งลำหิน
48	วัดประชุมราษฎร์
49	วัดเกตุดูประภา
50	วัดสุวรรณ
51	วัดพิรุณศาสตร์

ที่	ชื่อสถานศึกษา
52	กลางคลองสีบ
53	วัดทศทิศ
54	วัดอศิสร
55	ชุมชนวัดท่าเลทอง
56	วัดพีชอุดม
57	วัดนิเทศน์
58	วัดปัญญาทายิกาवास
59	วัดคลองชัน
60	วัดกลางคลองสี่
61	วัดมงคลรัตน์
62	วัดชัยมงคลาราม
63	วัดธัญญะผล
64	เจริญดีวิทยา
65	วัดสมุหราชกูร์บำรุง
66	วัดคอนใหญ่
67	วัดลานนา
68	วัดชินวราราม
69	วัดบางนางบุญ
70	วัดบางคูวัด
71	วัดบางเตือ
72	วัดเทียนถวาย
73	วัดโบสถ์
74	วัดมะขาม
75	วัดดาวเรือง
76	วัดเวฬุวัน
77	วัดโพธิ์เลื่อน
78	ชุมชนวัดเสด็จ

ที่	ชื่อสถานศึกษา
79	วัดเปรมประชากร
80	วัดไพร์ฟ้า
81	วัดราชศรีทศาทำ
82	วัดฉาง
83	วัดโคก
84	วัดหงส์ปทุมवास
85	อนุบาลปทุมธานี
86	วัดรังสิต
87	สุลักขณะ
88	วัดนาวง
89	วัดบางพูน
90	วัดบางกุกีทอง
91	ชุมชนวัดบางกะดี
92	ขจรทรัพย์อำรุง
93	วัดพีชนิมิตร
94	คุณหญิงส้มจีน
95	วันครู 2502
96	ชุมชนวัดบางขัน
97	คลองหนึ่ง (แก้วนิมิตร)
98	บุญคุ้มราษฎร์บำรุง
99	จารุศรบำรุง
100	ประถมศึกษาธรรมศาสตร์
101	วัดสว่างภพ
102	วัดมงคลพุทธาราม
103	วัดตะวันเรือง
104	บึงเขาย้อน
105	วัดเพิ่มทาน

ที่	ชื่อสถานศึกษา
106	คลองห้า (พฤษชัย)
107	ชุมชนวัดหัตถสารเกษตร
108	บางหวดอนุสรณ์
109	วัดศิริจันทาราม
110	ไทรรัฐวิทยา 69 (คลองหลวง)
111	ปากคลองสอง
112	ลำสนุ่น
113	สังข์อ่ำวิทยา
114	คลองสอง
115	วัดกล้าช่อม
116	สามัคคีราษฎร์บำรุง
117	วัดเกิดการอุดม
118	วัดกลางคลองสาม
119	บ้านบึง
120	วัดมูลเหล็ก
121	เจริญวิทยา
122	วัดผลาหาร
123	ลินจี่อุทิศ
124	วัดหว่านบุญ
125	อินทรวีราษฎร์อุปถัมภ์
126	วัดอู่ข้าว
127	ชุมชนวัดบัวแก้วเกษร
128	คลองบางโพธิ์
129	คลองพระอุดม
130	คลองลากค้อน
131	คลองลาดข้าง
132	ชุมชนวัดหน้าไม้

ที่	ชื่อสถานศึกษา
133	บางโพธิ์ใหม่
134	บ้านคลองขวางบน
135	บ้านคลองเจ้าเมือง
136	วัดจันทาราม
137	วัดบ่อเงิน
138	วัดบ่อทอง
139	วัดบัวขวัญ
140	วัดบัวสุวรรณประดิษฐ์
141	วัดลาดหลุมแก้ว
142	วัดลำหามเมฆ
143	วัดสุทธาวาส
144	วัดสุวรรณจินดาราม
145	สว่างราษฎร์บำรุง
146	สังฆรักษ์บำรุง
147	สามวาวิทยา
148	วัดเนกขัมมาราม
149	ศาลาพิน
150	คลองสระ (สภาวิทยายุทธ)
151	ชุมชนวัดจันทน์กะพ้อ
152	บางโพธิ์เหนือ
153	วัดเชิงท่า
154	วัดท้ายเกาะ
155	วัดบางเตยนอก
156	วัดบางเตยใน
157	วัดบางนา
158	วัดเมตดารงค์
159	วัดสหราษฎร์บำรุง

ที่	ชื่อสถานศึกษา
160	วัดสองพี่น้อง
161	วัดสามัคคิยาราม
162	สี่แยกบางเตย
163	สุเหร่าใหม่เจริญ
164	ชุมชนวัดไก่อ่เตี้ย
165	วัดสะแก
166	วัดปทุมทอง
167	วัดถั่วทอง
168	คลองบ้านพร้าว
169	วัดบ้านพร้าวใน
170	วัดบัวหลวง

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - นามสกุล	นางชะโลม คุ่มวงษ์
วัน เดือน ปี เกิด	29 เมษายน 2514
ที่อยู่	11/32 หมู่ 12 ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
การศึกษา	ปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต สาขาการประถมศึกษา วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาฯ ในพระบรมราชูปถัมภ์ (มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์) ปริญญาโท ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ.2537– 2540	อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนบ้านปากเหมือง ตำบลเกาะเต่า อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง
พ.ศ.2540 – 2546	อาจารย์ 1 ระดับ 4 โรงเรียนนิกรราษฎร์บำรุงวิทย์ ตำบลบึงบอน อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี
พ.ศ.2546 – 2560	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบึงเขาย้อน (คงพันธุอุปถัมภ์) ตำบลคลองสี่ อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
โทรศัพท์	089-8985297
อีเมล	chabua2514@hotmail.com